Тыднёвік Магілёўскі

№ 8 (72) 3 – 9 сакавіка 2000 г. Кошт 50 руб.

Божа, беражы беларускую жанчыну

Сакавік распачынаецца Жаночым Днём.

(Перад ім, калі ўлічваць афіцыйны каляндар, сьвяткуецца дзень беларускай міліцыі, пра які аднак ніхто ня ведае і ня помніць). А Дзень 8 Сакавіка трывала трымаецца ў грамадзкай сьвядомасьці як першае вясновае сьвята. Нават самыя строгія, занятыя і ня схільныя да залішняй пяшчотнасьці мужчыны ў гэты дзень хаця б адной жанчыне скажуць што-небудзь прыемнае...

Усё самае цяжкае традыцыйна выпадае на жаночыя плечы. Нашыя маці, жонкі, сястрыцы цягнуць на сябе ня толькі дом і гаспадарку, у каго яны ёсьць, але й – азірніцеся! – бальшыню вытворчасьцяў, сельскую гаспадарку, гандаль, адукацыю, мэдыцыну. Пакуль мужчыны колькі гадоў спрачаюцца як жыць краіне далей, жанчыны рэальна робяць для жыцьця ўсё добрае, на што толькі здольныя. За тое ім дзякуй.

... Для віншаваньня мы ўзялі некалькі здымкаў А.Ліціна, на якіх жанчынаў няма. Можна, падалося, і такім чынам – праз своеасаблівае фоталюстэрка сацыяльнага навакольля – найперш паспачуваць, але й пакланіцца жанчынам і выказаць ім сваю павагу.

З надыходзячым сьвятам, дарагія!

Рэдакцыя «ТМ»

РЭЙТЫНГ *ПАДЗЕЯЎ ЗА ЛЮТЫ ПАВОДЛЕ «ТМ»*

Станоўчыя падзеі:

– Міжнародная праява журналісцкай салідарнасьці (з удзелам магілёўскай гарадзкой суполкі Беларускай асацыяцыі журналістаў і рэдакцыі «ТМ») у падтрымку Андрэя Бабіцкага і свабоды слова, у выніку якіх расейская ўлада вымушаная была вызваліць карэспандэнта

* * *

– Узгоднены намер палітычных апазыцыйных партый байкатаваць выбары па правілах улады ў лукашэнкаўскі Нацыянальны сход, што ня дасьць магчымасьці легітымізаваць «рэфэрэндумную» канстытуцыю і наогул антыдэмакратычны рэжым

* * *

– Масавы прадпрымальніцкі страйк за свае правы, які высунуў на сацыяльна-палітычную сцэну новую сілу, здольную арганізавана змагацца за эканамічныя і палітычныя перамены ў краіне

* * *

– Акцыя Каханьня, якую пад нацыянальнымі колерамі правяла дэмакратычная моладзь па ўсёй краіне ў Дзень сьв.Валянціна

Адмоўныя падзеі:

– Зрыў па ініцыятыве рэжыму перамоваў з палітычнай апазыцыяй, у выніку чаго на няпэўны час адсоўваецца магчымасьць правядзеньня ў Беларусі свабодных выбараў

* * *

– Няздольнасьць апазыцыі і нежаданьне ўлады дакладна выявіць абставіны і лёс зьнікшых вядомых людзей, што сее ў грамадзтве абыякавасьць, разьмежаваньне і пакорлівасьць

* * *

– Выкарыстаньне ўладай судоў у змаганьні з актыўнымі апазыцыянэрамі, праваабаронцамі, прафсаюзнымі дзеячамі, журналістамі (суд над сынам С.Абадоўскага, пагроза суда над шклоўскім незалежным журналістам А.Шчарбаком, адмова суда пацьвердзіць справядлівасьць прафсаюзных патрабаваньняў да адміністрацыі аўтазавода, «Зяніта»)

Разам, але паасобку

Учора адбылося трэцяе паседжаньне магілёўскага каардынацыйнага камітэта па сьвяткаваньні Дня Волі – 82-й гадавіны з дня абвешчаньня Беларускай Народнай Рэспублікі. Яно прайшло больш арганізавана, чым папярэднія. (Ваш карэспандэнт прысутнічаў на другім і быў зьдзіўлены нявызначанасьцю парадку дня і пасыўнасьцю ўдзельнікаў).

Цяпер жа сябры «Камітэта 25 сакавіка», у які ўваходзяць прадстаўнікі ўсіх асноўных палітычных і грамадзкіх арганізацыяў абласнога цэнтру, правялі дынамічнае паседжаньне, падчас якога акрэсьлілі пералік асноўных мерапрыемстваў, якія ладзяць арганізацыі, згодна, калі так можна сказаць, іхнага профілю. Прыкладам, магілёўскі «Грамадзянскі форум» ладзіць амаль што навуковы сэмінар на тэму БНР, у якім чакаецца ўдзел украінскіх маладых палітыкаў. Мясцовая і замежная моладзь разам абмяркуюць здабыткі і памылкі тагачаснага абуджэньня нацыянальных настрояў і захадаў да незалежнасьці сваіх рэспублікаў ад савецкай Расеі. Шмат чаго прагучыць, вядома, на тэму сёньняшняга стану адраджэнскага і незалежніцкага руху.

Свае мерапрыемствы правядзе Малады Фронт. Актывісты гэтай арганізацыі, найбольш кантактнай і камунікабельнай, правядуць акцыю віншаваньня магілёўцаў з пачэсным Днём беларускай гісторыі, а для моладзевай аўдыторыі арганізуюць рок-канцэрт з удзелам папулярных нацыянальных гуртоў і салістаў.

«Дарослы» БНФ мяркуе правесьці, калі ня ўдасца наладзіць шэсьце, мітынг і пікетаваньне на тэму 25 Сакавіка. Зразумела, што ўсе дэмакратычныя суполкі горада мяркуюць правесьці сяброўскія вечарыны, прысьвечаныя гадавіне БНР, выдаць да гэтага дня адпаведныя інфармацыйныя друкаваныя матэрыялы: улёткі, віншавальныя паштоўкі, абвесткі. Сябры Камітэта плянуюць бліжэй да сьвята распаўсюдзіць у грамадзтве адпаведны сумесны Зварот, аднак больш скіраваны сваім зьместам на сёньняшнія сацыяльна-палітычныя і эканамічныя праблемы.

Да сярэдзіны сакавіка каардынацыйны камітэт зьбярэцца яшчэ адзін-два разы.

Кастусь АНДРЭЕЎ, карэспандэнт «ТМ»

Акцыя «Мова 2000»

Сёлета, напрыканцы студзеня, газэта «Наша Ніва» распачала на сваіх старонках кампанію «Мова 2000». Газэта, прыгадаўшы досьлед нашых бліжэйшых суседзяў – палякаў, чэхаў ды літоўцаў, прапанавала ствараць і дасылаць у рэдакцыю наватворы ці заменьнікі таго запазычанага слоўнага бруду, што песьціцца ў беларускай мове, дзякуючы русыфікацыі.

То ж ба то. Справа патрэбная, але ж нэалягізмы – гэта ўсё ж такі пасыўная лексыка, і надзённыя праблемы сучаснае мовы не вычэрпваюцца зьнішчэньнем запазычаных наватвораў. Сёньня, калі нават доктар філялягічных навук можа сказаць на расейскі капыл «разглядаемае пытаньне» ці «адбыўшаяся канфэрэнцыя» замест «пытаньне, якое разглядаюць» і «канфэрэнцыя, якая адбылася», трэба больш пільна ўзорыцца ў мову штодзённага ўжытку.

Мы карыстаемся процьмай русызмаў, вымаўленных па-беларуску, ня ведаючы сапраўдных беларускіх адпаведнікаў (кажам «каблук», «беражлівы», «раздуваць» замест «абцас», «ашчадны», «разьдзьмухваць»), і праз тое даем падставу недасьведчанным людзям меркаваць, маўляў, вашая мова нейкая бедная й «дзеравенская». Але ж, спадарства, прыгадаем ужо добра вядомае: старажытныя беларуская й расейская мовы ўзьніклі адначасова (недзе каля XIII ст.), дзяржаўнай мовай у ВКЛ была беларуская... На жаль, пад уплывам палітыкі камуністаў у сярэдзіне XX стагодзьдзя самыя адметныя й яскравыя беларускія слоўцы былі выкінутыя з ужытку ці пагардліва пазначаныя ў абскубленых слоўніках як «састарэлыя, дыялектныя, альбо прастамоўныя».

Напрыканцы гэтай нішчымнай асьветніцкай адозвы, калі б я быў кімсьці накшталт Багушэвіча, я накрамзоліў бы: «Не пакідайце ж мовы нашай беларускай, каб ня ўмёрлі!» Але ж гэта й так зразумела. Без Багушэвіча. Таму прасьцей: Беларус, заставайся Беларусам. Далучайся да «Мовы 2000»!

Аляксей АЛЕКСАНДРОВІЧ

Кроніка тыдня ад Сымона Глазштэйна

Фэстываль «Магутны Божа» упершыню за сваю 6-гадовую гісторыю можа ператварыцца ў камэрцыйнае прадпрыемства. Мяркуецца браць грошы за ўдзел, плаціць ганарары, запрашаць прафэсыяналаў, каб пазьбегнуць аматараў на сцэне. Нагадаю, што славуты магілёўскі фэст быў справаю гонару для грамадзкіх арганізацыяў гораду. Яго рыхтавалі актывісты грамадзкага Фонду і разам з гасьцямі сьвяткавалі сваю чалавечую і духоўную еднасьць. А потым дзяржава, марудна ды няўхільна, пачала ўмешвацца ў сьвятую справу. Узгадаем зьяўленьне нейкіх аргкамітэтаў на чале з гарвыканкамаўскімі чыноўнікамі, узгадаем іхную цэнзуру, праз якую не ўдавалася прабіцца Касі Камоцкай... Зараз, як бачым, улада намерваецца «пайсьці яшчэ далей».

Вытворчаму аб'яднаньню «Мясамалпрам» наш аблвыканкам дазволіў прадаць у Расею ладную партыю сьвініны і вяндліны за тое, што адтуль нам прыйдзе 150000 тон мінэральных угнаеньняў. А крыху раней той жа аблвыканкам дазволіў прадаць у Смаленскую губэрню (ў абмен на паліва) магілёўскае малако: па курсе 1 літар за 1 літар. Не сумняваюся, што ў хуткім часе падобныя ж дазволы ў масавым парадку пойдуць на пастаўкі электраэнэргіі, насеньня, запчастак. Улічым падзеньне вытворчасьці ў нашых гаспадарках, якое ня мае намеру спыняцца. А таму раю чытачам: не назапашвайце грошы, калі яны ёсьць увогуле, а набывайце прадукты і рэчы. Хутка можа на ўсіх не хапіць, альбо грошы зьесьць інфляцыя.

На тыдні прагрымеў звычайна ціхі Глуск. Мясцовае аграпрамысловае прадпрыемства «Колас» набывала ў вяскоўцаў сельгаспрадукцыю, а потым ім жа прадавала. Паводле цяперашніх нормаў, якія даўно зацьверджаны ўладамі, сяляне мусяць усю сваю прадукцыю прадаваць толькі вось такім «упаўнаважаным Коласам». Дык вось высьветлілася, што тут масавыя махлярствы. Узважвалі прадукцыю з брудам, расплочваліся са спазненьнямі і не заўжды, у ведамасьцях увогуле палову разьлікаў не пазначалі. Ды яшчэ шмат чаго. І вось толькі зараз кантралёры налічылі, што запазычанасьць перад людзьмі на сёньня складае аж 2 мільярды старых грошай.

У чарговы раз дзяржава спрабуе вырашыць жыльлёвае пытаньне. Цяпер, праўда, у пераважнай большасьці за кошт прадпрыемстваў. На бліжэйшы год заплянавана пабудаваць 140 тыс. кв. мэтраў жыльля. На прамысловасьць «ускладаецца» каля 110 тысячаў гэтых мэтраў. Сабе бюджэт пакінуў астатняе. Як быццам бюджэт і сродкі прадпрыемстваў для ўрада не адное і тое ж. Ды і дзе яны, гэтыя сродкі...

Магілёўскія кантралёры паведамілі пра свае вынікі леташняй працы. Паводле начальніка кантролю Сямёна Соца, было праведзена 1684 праверак, налічана ў бюджэт каля 2 трыльёнаў неддэнамінаваных рублёў. Кантралёры з гонарам паведамляюць, што гэтая сума складае 4% абласнога бюджэту. Да адказнасьці прыцягнута больш за 1500 чалавек, з пасадаў звольнена 177. Усё б добра, але відавочна, нешта ня так. Кантралёры правяраюць, грошы спаганяюць, людзей звальняюць, а жыцьцё лепей не становіцца. Ці то людзі дрэнныя, ці то кантралёры ня тых звальняюць, ці то эканоміка ў нас адмысловая – колькі ня цісьні, нічога ня выцісьнеш.

Традыцыйнае сьведчаньне пра нашу эканоміку: амаль 30% прадпрыемстваў вобласьці – стратныя. Пра гэта ў чарговы раз паведаміла абласная статыстыка. Прычым сума стратаў ад іх за год падвялічылася ў 5 разоў, склаўшы 5,5 трыльёнаў рублёў. Але ёсць лічбы «сацыяльнай» статыстыкі, якія ня менш яскрава адлюстроўваюць крызыс. Напрыклад, у мінулым годзе на 100 бракаў прыйшлося 70 разводаў, на 11316 народжаных памёрла 18462. Ня з добрага жыцьця такія лічбы. Ня з добрага жыцьця яны штогод растуць.

На сэсіі Магілёўскага гарсавету паведамілі, што ў гэтым годзе завершыцца будаўніцтва Лядовага палацу. На гэта будзе выдаткавана больш за 2 мільёны даляраў. Гэта асабліва радасная навіна для тых, хто чакае, калі ж даробяць рэканструкцыю тэатра, дабудуюць школу ў Малой Бароўцы, паліклініку на Крупскай. Таксама яна радасная для тых, хто стаіць у чарзе па кватэру ажно з 1968 году.

На вуліцы Фаціна ў абласным цэнтры, побач з рукатворным возерам, які застаўся пасьля будаўніча-насыпных мерапрыемстваў, будзе пабудаваны вялікі супэрмаркет. Пра гэта паведаміў гарадзкі архітэктар Аляксандар Валовіч. Супэрмаркет мяркуецца даверыць палякам. Мне б падавалася, што свае рабочыя працавалі б ня горш. Магчыма, што за такім выгадным заказам стаяць уплывовыя сілы, што ня маюць звычкі даваць грамадзтву справаздачу альбо раіцца зь ім.

Да сустрэчы. Званіце.
Сымон Глазштэйн.

ВЫПРАБАВАНЬНЕ НА ЦЫВІЛІЗАВАНАСЬЦЬ: ТЭМУ ЗАЧЫНЯЦЬ РАНА

Ня хутка мы пра ўсё дазнаемся...

Андрэй Бабіцкі нарэшце дома.
Крымінальная справа супраць яго не зачыненая.
Расея паведамляе пра заканчэньне вайсковай апэрацыі «па вызваленьні Чачэніі».

25 лютага карэспандэнт радыё «Свабода» Андрэй Бабіцкі, дакладных зьвестак аб якім не было з 16 студзеня, быў затрыманы ў Махачкале (Дагестан). Пры ім быў знойдзены пашпарт на чужое імя. Ён пацьвердзіў, што падчас знаходжаньня ў сумнавядомым фільтрапунке Чарнакозава добраахвотна напісаў заяву, у якой пагаджаўся на ўласны абмен на некалькіх расейскіх ваеннапалонных. Аднак, калі ўбачыў, што сустракаюць яго невядомыя людзі ў масках, ён ад такога «абмену» адмовіўся. Аднак ягонага жаданьня ўжо ніхто не пытаўся. Так ён апынуўся ў руках невядомых яму людзей, якія ўтрымвалі яго ўвесь гэты час на тэрыторыі Чачэніі да мінулай пятніцы, калі ён раптам апынуўся ў Дагестане.

Яго перавезьлі ў Махачкалу ў багажніку машыны і пакінулі ў гатэлі аднаго, з падробленым пашпартам на імя азэрбайджанскага грамадзяніна, але з фотакарткай сапраўднага Бабіцкага. Хутка «выпадковая» праверка АМОНам дакумэнтаў у тых, хто спыніўся ў гатэлі, дала падставу для ягонага арышту.

Назіральнікі лічаць, што апошнія падзеі зьвязаныя з тым, што іншым шляхам расейскія ўлады не маглі выйсьці з гэтай, імі ж створанай, складанай сытуацыі. (Шэраг журналістаў паведамляюць, што маюць прызнаньні некаторых супрацоўнікаў расейскіх спэцслужбаў аб тым, што ніякага абмену салдатаў на журналіста не было). Вяртаньне А.Бабіцкага пасьля Чарнакозава, пасьля палону ў невядомых людзей з утрыманьнем у невядомым месцы – дасягненьне ўсіх тых людзей і арганізацыяў, што змагаліся за ягонае вызваленьне (пры тым, што гэтую перамогу ўлада мяркуе запісаць ледзь не на асабісты рахунак кандыдата ў расейскія прэзыдэнты Пуціна).

Нельга сказаць, што праблема Андрэя Бабіцкага вырашаная і закрытая. На нашае меркаваньне, яшчэ многае давядзецца пачуць пра «вызваленьне Чачэніі» такога, ад чаго ўскалыхнецца сэрца не аднаго сумленнага чалавека. Сьвет, здаецца, паціху адыходзіць ад гіпноза расейскіх «дэмакратычных рэформаў». Парыжане і варшавяне першымі ў Эўропе выйшлі на вуліцу з акцыямі пратэсту супраць мэтадаў, якімі Расея «змагаецца з тэрарызмам». Міжнародныя праваабарончыя арганізацыі патрабуюць расьсьледваньня ўмоваў утрыманьня чачэнскіх палонных і затрыманых пад наглядам спэцыяльных расейскіх падразьдзяленьняў. Эўрапейскія ўрады патрабуюць спыніць зьдзекі над цывільным насельніцтвам пакутнай рэспублікі і ўцекачамі зь яе. Міжнародныя гуманітарныя структуры дамагаюцца дазволу на наведаньне Інгушэціі і Чачэніі (хаця расейскі ўрад не дазволіў пабываць там, на месцы падзеяў, нават свайму ж, расейскаму прадстаўніку па правах чалавека)...

Паводле замежных СМІ

Ад рэдакцыі. *Падаецца такім чынам, што звычайны спадзеў злачынцаў на тое, што вайна, а тым больш нібыта пераможная, «усё сьпіша», перастае спраўджвацца.*

Мы ж нагадаем, што пачынаючы гэтую тэму («ТМ» №5), рэдакцыя мела на мэце зьвярнуць увагу чытачоў на падабенства паводзінаў расейскіх і нашых уладаў у тым, што тычыцца зьняважлівага стаўленьня да сваіх жа грамадзянаў па «палітычных матывах», наступу на незалежную прэсу, штодзённых «дробязна-бытавых» парушэньняў правоў чалавека і шмат яшчэ чаго... Небясьпечнае гэтае падабенства адаліць Беларусь ад Эўропы (ад цывілізаванага жыцьця, значыць) яшчэ больш, чым ёсьць сёньня... А там толькі й застанецца, што аб'яднацца «у барацьбе з агульнымі ворагамі». Ня толькі прапагандысцкай барацьбе. Ваяваць дык ваяваць...

З намі рабочыя, мы пераможам

Працягваецца супрацьстаянне паміж пярвічнай арганізацыяй Свабоднага прафсаюза Магілёўскага аўтамабільнага завода з заводзкімі і мясцовымі чыноўнікамі. Днямі адміністрацыя прадпрыемства, незаконна, у аднабаковым парадку спыніла дзеяньне калектыўнага дагавора, заключанага з прафсаюзам. У прафкама адабралі офіс і абсталяваньне.

Свае дзеяньні кіраўніцтва завода тлумачыць тым, што пярвічная арганізацыя не зарэгістравана ў мясцовых органах улады. Адміністрацыя горада, у сваю чаргу, неабгрунтавана зацягвае рэгістрацыю. Адпаведныя паперы знаходзяцца ва ўладаў ужо 4 месяцы, у той час як згодна закону гранічны тэрмін разгляду заявы складае 1 месяц.

За правядзеньне акцыяў пратэсту рабочых супраць свавольства чыноўнікаў у дачыненьні да СПБ ладзіцца судовы перасьлед. Актывістам прафсаюзу таксама пагражаюць рознымі фінансавымі санкцыямі (пазбаўленьнем прэміяў, ільготаў і г.д.), калі тыя ня выйдуць з СПБ.

Мы заяўляем свой рашучы пратэст супраць грубых парушэньняў заканадаўства і правоў пярвічных арганізацый прафсаюза. Рабочыя прадпрыемства даручылі нам, калі практыка ціску на законныя правы ня спыніцца, зьвярнуцца ў міжнародныя праваабарончыя арганізацыі з просьбай аб падтрымцы.

Ігар БУГРОЎ, старшыня прафкама СПБ

ПРАВЫ ЧАЛАВЕКА

Згодна эсэсэраўскай пастановы

Гэтае здарэньне ўражвае нейкай будзённай абыякавасьцю і звыклай чэрствасьцю пасадавых асобаў, якія між тым штодня ў сваёй працы маюць стасункі з жывымі людзьмі. Праўда, ці лічаць яны нас з вамі за жывых, – гэта яшчэ трэба паглядзець... Давайце паглядзім.

Магчыма, многія магілёўцы могуць узгадаць выпадак, які тры гады таму ўскалануў, як тады гаварылі, шырокую грамадзкасьць (цяпер так не гавораць, бо сапраўды ўражаньне такое, нібы грамадзтва ў нас паменшала). Тады настаўнік Вендаражскай школы Уладзімер Краўчанка быў асуджаны раённым судом да 3 гадоў пазбаўленьня волі па абвінавачваньні ў тым, што стаў прычынай самагубства свайго вучня.

І сьледства, і суд не былі переканаўчымі. Асуджаны да працяглага тэрміну былы настаўнік выйшаў на волю праз 4 месяцы. Перагледзеў прыгавор абласны суд, хаця на ягоную поўную адмену не пайшоў.

Уладзімер Краўчанка пачаў паступова вяртацца да жыцьця. Ажаніўся. Жонка і будучая маці, чым бліжэй было да родаў, тым усё меней мела сілаў і жаданьня езьдзіць у Рагачоў, дзе жыла, і вяртацца ў Магілёў, дзе жыў муж. Рашэньне, зь якім раней не сьпяшаліся, было прынятае: жонка становіцца законнай жыхаркай Магілёва, прапісваецца ў кватэры мужа... Аднак пасьля першага візыту да «пашпартысткі ЖЭУ» Бушляковай Уладзімер Краўчанка даведаўся, што і сам не прапісаны ў кватэры, бо быў выпісаны зь яе «па прадстаўленьні суда».

Нідзе ў прыгаворы, які мы разам прыдзірліва перачыталі, пра такое «прадстаўленьне» і слова не было. Аднак міліцэйскі начальнік зь Ленінскага райаддзела капітан Сіманкоў пісьмова пацьвердзіў, што сп. Краўчанка быў правільна выпісаны з кватэры... «согласно Постановления Совета Министров СССР от 28.08.1974г. за №667, приказа МВД СССР от 15.05.1975г. за №320».

Ну, і дзе ж мы жывем пасьля гэтага... Я нават не «пра палітыку». Пра тое, што службовыя асобы абсалютна спакойна ня ведаюць таго, што нормы гэтых «постановлений» у нас адмененыя, а дзейнічаюць іншыя, згодна якім ніякая спадарыня Бушлякова пад кіраваньнем капітана Сіманкова ня мела права выпісваць грамадзяніна Краўчанку зь ягонай, дарэчы, прыватызаванай кватэры.

Ня ведаю, ці будзе сям'я Краўчанкі дамагацца якой кампэнсацыі за маральны ўрон, патрабаваць службовага пакараньня названых міліцэйскіх чыноўнікаў. Ведаю, што зараз ім не да таго. У Алены Краўчанкі дзіця нарадзілася мёртвым... Жанчыны ўвогуле, а цяжарныя асабліва, рэагуюць на звыклыя і звычайныя дзікасьці нашага жыцьця найбольш балюча і востра.

Аляксандар АЛЕКСАНДРОВІЧ, карэспандэнт «БДГ» – спэцыяльна для «ТМ»

ПРЭЗЭНТАЦЫЯ КНІГІ

ШТО НАМ І ГІСТОРЫКАМ ТРЭБА...

У мінулую суботу ў офісе«Кола сяброў» адбылася грамадзкая прэзэнтацыя фотаальбома«Магілёў на скрыжаваньні».

Імпрэзай даволі ўдала распараджаўся адзін з удзельнікаў праекта стварэньня кнігі, што пасьпела стаць знакамітай, Сымон Глазштэйн. Прыкметным было ягонае хваляваньне, паколькі«перад сваімі» гэта адбываецца зь ім ня часта. Аднак гэтым разам у залі былі ня толькі запрошаныя на прэзэнтацыю магілёўцы, але й іншагароднія госьці, актывісты«трэцяга сэктару», якіх«Кола сяброў» у гэтыя ж выходныя склікала на сэмінар.

Віншаваньні ў гэты вечар прымалі аўтары выданьня дырэктар музэя гісторыі Магілёва Ігар Пушкін і выкладчык Ўнівэрсытэта Алесь Агееў. Абодва падзякавалі спадарству за ўвагу да іхнай сумеснай працы, адзначылі творчы ўклад у праект фотамастака Аляксандра Ліціна, мастака Аляксандра Суворава ды многіх іншых, хто спрычыніўся да выданьня пакуль што ўнікальнай у Беларусі кнігі.

Акрамя таго Ігар Пушкін дынамічна і весела правёў сярод прысутных віктарыну на веданьне гісторыі свайго места (адным зь пераможцаў якой стаў, на задаволенае зьдзіўленьне залі, удзельнік сэмінара з Паставаў).

Прысутных вітаў рэцэнзэнт выданьня, вядомы менскі гісторык Анатоль Грыцкевіч, які спэцыяльна прыехаў на імпрэзу, каб яшчэ раз падтрымаць ідэю кнігі і яе аўтараў, падзячыць усім, хто неабыякава ставіцца да гісторыі родных мясьцінаў і роднай краіны. (На жаль, мясцовы рэцэнзэнт гісторык Якаў Рыер, які неаднаразова з удзячнасьцю ўзгадваўся на прэзэнтацыі, па бытавых прычынах ня змог прыняць удзел у сяброўскай сустрэчы).

Тым часам ягоны менскі калега ня толькі паўтарыў высокую ацэнку магілёўскай кніжцы, дадзеную ў рэцэнзыях, але й падзяліўся з прысутнымі сваімі глыбокімі і цікавымі высновамі наконт таго, чым ёсьць веданьне гісторыі для чалавека і што павінна рухаць гісторыка ў ягонай працы. Па вызначэньні спадара Грыцкевіча, вынікова могуць займацца гэтай дзейнасьцю толькі тыя, хто прысягнуў на вернасьць патрыятызму і праўдзівасьці. Наяўнасьць гэтых якасьцяў Анатоль Грыцкевіч, прызнаны ў сьвеце прафэсыяналаў адным з аўтарытэтаў, засьведчыў за нашымі аўтарамі, што было прыемна пачуць усім удзельнікам імпрэзы.

Тым больш, што кожны меў магчымасьць атрымаць кнігу з аўтографамі«ў абмен» на любое, няхай сабе сымбалічнае грашовае ахвяраваньне. А пачатак высакароднай скарбонцы, якая ўся пойдзе на другое выданьне кнігі (яе чакаюць бібліятэкі, настаўнікі ды многія магілёўцы) паклаў кароткі, але«вынікова» аўкцыён па продажы самага першага (і таму адзінага!) асобніка выданьня, што было пацьверджана спэцыяльным запісам і пячаткай на ягонай вокладцы.

Пашанцавала, між іншым, ізноў іншагародняму госьцю імпрэзы (менчуку), зь якім кніга і паехала начным цягніком у сталіцу... А за сяброўскім сьціплым фуршэтам, што лягічна завершыў прэзэнтацыю, магілёўцы спрабавалі аджартавацца тым, што як ветлівыя і выхаваныя людзі саступілі гасьцям, у абодвух выпадках, адмыслова. Затое за сабой пакінулі неаспрэчную першаснасьць у рэалізацыі ідэі выданьня.

*Рэдакцыйны **АГЛЯДАЛЬНІК** па пытаньнях культуры*
Фота А. Ліціна.

ПАВЕДАМЛЯЮЦЬ НАШЫ КАРЭСПАНДЭНТЫ

...Зь Бялынічаў

Герба ня мае

Адзін кіроўца бялыніцкага камбіната кааперытыўнай прамысловасьці, як і кожны чалавек, хацеў, каб ягоная сям'я мела дастатак, дастойны ўзровень жыцьця. Вядома, на той мізэр, які называецца зарплатай, асабліва не разгонісься, – грошай хоць бы хапіла на хлеб, малако... І вось цягам некалькіх месяцаў ён зьліваў з бэнзабака замацаванага за ім аўтамабіля дэфіцытны і дарагі сёньня бэнзын. Супрацоўнікі групы па барацьбе з эканамічнай злачыннасьцю мясцовага райаддзела міліцыі ўстанавілі, што такім шляхам вушлы вадзіцель прысабечыў каля паўтары тоны бэнзына. А ў грашовым выражэньні гэта складае больш як 200 мільёнаў дэномінаваных рублёў.

Як сталася вядомым, летась на тэрыторыі раёна ад сабачых зубоў пацярпелі 65 чалавек. Яны зьвярнуліся ў лячэбна-прафіляктычныя ўстановы па дапамогу. На самой справе, пакусаных, канешне, значна болей. А зрабіць адпаведныя прышчэпкі мэдыкі прапанавалі толькі двум падлеткам з прычыны таго, што іхныя чацьвераногія крыўдзіцелі здохлі. У астатніх выпадках прышчэпліваньне не спатрэбілася. Аднак бацькі падлеткаў катэгарычна не дазволілі, каб іх дзецям рабілі антырабічныя прышчэпкі. Як сьведчыць папярэдні досьвед, найбольш агрэсыўнымі сабакі чамусьці становяцца ў красавіку-жніўні. Летась спэцыяльна створаныя брыгада пры райжылкамунгасе зьнішчыла 249 г.зв. бадзячых сабакаў і 58 катоў.

Як сьведчаць дадзеныя мінулагодняга перапісу насельніцтва, у Бялыніцкім раёне жывуць прадстаўнікі 24 нацыянальнасьцяў. Выключную большасьць складаюць беларусы. Іх доля – 94,4%. Рускіх ад агульнай колькасьці насельнікаў раёна (27161 чалавек) усяго 4,3%, украінцаў – 0,7, палякаў – 0,2, габрэяў – 0,1, а 0,3% прыпадае на гэтак званыя «ншыя нацыянальнасьці». А іх, паводле зьвестак статыстаў, ажно 19. Зрэшты, складваецца ўражаньне, што большасьць насельнікаў раёна складаюць якраз рускія, бо ў райцэнтры і на вёсках беларуская мова амаль не гучыць. Яе замяніла«трасянка».

...з Глуску

Пабачыла сьвет мясцовая гістарычна-дакумэнтальная кроніка«Памяць». Асноўнае месца ў кнізе займае сьпіс жыхароў раёна, якія загінулі падчас Другой сусьветнай вайны (паводле аўтараў – Вялікай Айчыннай). Таксама зборнік зьмяшчае больш за 800 прозьвішчаў рэпрэсаваных у гады сталіншчыны. Адмысловы разьдзел прысьвечаны гісторыі Глускага раёну, у якім пададзены зьвесткі больш чым пра 100 мясцовых сёлаў. Аб'ём выданьня – болей 600 старонак, наклад – 3000 асобнікаў, выдавец – БЕЛТА.

Тым часам пры дапамозе Глускага раённага клюба выбаршчыкаў, магілёўскай асацыяцыі«Кола сяброў» і рэспубліканскай грамадзкай арганізацыі«Аб'яднаны шлях» пабачыла сьвет кніга«Глуская зямля: дыялёг з гісторыяй». У яе ўвайшлі матэрыялы раённай краязнаўчай канфэрэнцыі, што адбылася ўвосень 1998 году. Цікавая інфармацыя аб раскопках каля вёскі Сіманавічы, аб мясцовым сярэднявечным замку, аб паходжаньні назоваў, аб старых паданьнях, якія зьвязваюцца з архэалягічнымі помнікамі раёну, аб творчасьці вядомага мастака XVII ст. Аляксандра Тарасэвіча, – усё гэта прадстаўлена ў зборніку. Кніга выклікае вялікую зацікаўленасьць глушчан, якія зь нецярплівасьцю чакаюць зьяўленьня яе ў продажы. Наклад, праўда, невялікі – 800 асобнікаў.

У Глускую цэнтральную бібліятэку ў 1999 г. зьвярталіся 3170 чытачоў. Асабліва цікавіла іх гістарычная, дэтэктыўная літаратура, фантастыка, раманы пра каханьне. Аднак паступ новых кніг у бібліятэку штогод зьмяншаецца Калі ў 1997-м бібліятэка атрымала 1606 кніг, то ў 1998 – 1082, а ў 1999 – 748 найменьняў. Зь іх 255 – гэта мастацкая літаратура, астатнія кнігі можна аднесьці да адмысловых выданьняў вузкае спэцыялізацыі.

Кніжны фонд, што быў створаны яшчэ за савецкім часам, карыстаецца попытам сярод усяго некалькіх дзясяткаў чалавек. Іншыя чытачы замаўляюць сучасныя кнігі, якія рэклямуюць СМІ. Днямі чытачы разам з супрацоўнікамі бібліятэкі зьвярнуліся зь лістом да старшыні райвыканкаму, у якім просяць грошы на тое, каб біліятэка магла набываць новую літаратуру.

...з Бабруйску

Мясцовы камбінат«Белшына» пачаў новы год з працяглага прастою. Стабільнай працы прадпрыемства, як заўжды, перашкаджала адсутнасьць сыравіны, ды яе несваечасовая дастаўка. Ці ўдасца паўтарыць нядрэнныя, паводле статыстыкі, паказчыкі 1999 году, прадказаць зараз цяжка.

У студзені-лютым у Доме афіцэраў прайшла выстава жывых экзатычных жывёлаў сьвету. Жадаючыя маглі пабачыць шматлікіх зьмей, павукоў, чарапах і нават сфатаграфавацца зь пітонам. Асаблівую цікавасьць гледачоў выклікалі тры маленькія малпачкі. Амаль кожны наведвальнік, асабліва малады, спрабаваў пацягнуць іх за хвост, ушчыпнуць, тыкнуць нагой, частаваць цукеркай ці графітавым алоўкам. Час ад часу адыходзячы ад клетак на некалькі мэтраў папаліць, арганізатары выставы пазіралі на гэтыя забавы паблажліва.

Днямі ў дзіцячай музычнай школе №1 імя Я.Цікоцкага адбыўся канцэрт яе былых выпускнікоў, флейтыстаў братоў Эдварда і Алега Сыцянкаў. Канцэрт доўжыўся паўтары гадзіны і за гэты час браты зачаравалі публіку бліскучай тэхнікай ігры на флейце. Пэдагогі музычнай школы і вучні былі вельмі ўдзячныя братам за канцэрт і выказалі надзею на новыя сустрэчы, нягледзячы на тое, што тыя жывуць за мяжой, Эдуард – у Польшы, а Алег – у Фінляндыі. Абодва саліруюць у аркэстрах і маюць пэдагагічную практыку.

Гарадзкія ўлады працягваюць работу па закупу харчовага зерня. На сёньняшні дзень закуплена 24,7% ад даведзенага заданьня ці 5656 тон на суму 510,6 тысячы даляраў ЗША.

...з Крычава

Крычаўскаму культурна-асьветніцкаму грамадзкаму аб'яднаньню«Кантакт-цэнтар» нарэшце ўдалося прайсьці дзяржаўную рэгістрацыю ў Міністэрстве юстыцыі Беларусі. Працэс рэгістрацыі цягнуўся пяць з паловай месяцаў, хаця, па закону аб грамадзкіх арганізацыях, гэта працэдура павінна доўжыцца адзін месяц.

Ні для каго не зьяўляецца сакрэтам, што стан сельскай гаспадаркі на Беларусі – дрэнны. Калгасы літаральна з кожным месяцам памяншаюць узровень вытворчасьці. У Крычаўскім раёне ў чарговы раз вярнуліся да добра адпрацаванага ў савецкі час спосаба паляпшэньня спраў на вёсцы. Раённая выканаўчая ўлада вырашыла, што калгасам павінны дапамагчы найбольш буйныя і заможныя прамысловыя прадпрыемствы Крычава. Так, ВА«Крычаўцэмэнтнашыфэр» закупіць для калгаса«Дзягавічы» 100 тон насеньня зерневых. Завод гумавых вырабаў – 30 тон для калгаса імя Карла Маркса. Столькі ж прадаставіць прадпрыемства нафтапрадуктаў калгасу«Сацшлях». Па 20 тон павінны набыць мясакамбінат і маслазавод. Па задуме раённага кіраўніцтва, купленае зараз зерне будзе вернутае з будучага ўраджая. Аднак, на гэта ніхто рэальна не спадзяецца, таму што калгасы, якім будзе аказаная дапамога, лічацца абсалютна безнадзейнымі.

...з Мсьціслава

Паводле інфармацыі Мсьціслаўскага аддзела статыстыкі, праведзены чарговы ўлік жывёлы ў прыватных гаспадарках. На сёньняшні дзень у Мсьціслаўскім раёне налічваецца 5603 галавы буйной рагатай жывёлы, што на 133 галавы менш, чым летась. Сьвіней налічваецца 9466. У мінулым годзе іх было 10351.

*Міхась **КАРПЕЧАНКА**, Ігар **КІРЫН**, Таццяна **КОПЕЦ**, Андрэй **КУЗЬМІН***

Праграма тэлебачаньня з 6 сакавіка па 12 сакавіка

•• Понедельник, 6 марта ••

Праграму тэлеканалаў мы друкуем на замову чытачоў. Гаспадары праграмы падаюць нам яе на расейскай. Рэдакцыя фізічна (па часе) не пасьпявае яе перакласьці. Просім разглядаць гэтыя старонкі як тэхнічна-службовы матэрыял, які ня мае дачыненьня да зьместу й характару нашай газэты.

БТ

6.30, 7.10 Доброе утро, Беларусь!
7.00, 9.00, 11.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 0.05 Новости.
8.15 Резонанс.
9.15 Потребительская корзина.
9.30 "Сегодня с вами..."
9.55 Здоровье.
10.20 Мультиклуб.
11.15 "Кофе с ароматом женщины".
11.55 "Галерея". Киноочерк.
12.05 Теленавигатор.
12.25 Музыка без границ.
13.15 "Вам телеграмма..." Худ. фильм.
14.25 "Династия художников". Телеочерк.
15.10 "Тайный мир Алекс Мак".
15.35 Видеокурс немецкого языка.
16.05 ТВ — школе.
16.35 Авто-парк.
16.45 Премьера песни.
17.15 "Паром". Короткометражный худ. фильм.
18.00 "Дискотека с "Верасятами". Музыкальный фильм.
18.30 "Понедельник с "Христофором".
18.45 Спортивные новости.
19.20 Политические диалоги.
19.50 "Кофе с ароматом женщины".
20.40 Колыбельная.
21.00 Панорама.
21.40 Событие.
22.00 КВН. Чемпионат высшей лиги Республики Беларусь.
23.30 Криминальная хроника.
23.35 Третий тайм.

ОРТ

13.30 Программа "Вместе".
14.00, 17.00, 23.40 Новости.
14.20 "Охотники за привидениями".
14.45 Что да как.
15.00 Звездный час.
15.25 ...До шестнадцати и старше.
16.00 "Нежный яд".
17.25 Выборы-2000.
17.30 Планета КВН.
18.00 Мы и время.
18.45 "Ермак". 4-я серия.
19.45 Спокойной ночи, малыши!
20.00 Время.
21.00 Комедия "Рыбка по имени Ванда".
23.00 Взгляд.
23.55 "Майк Хаммер идет жениться".

"РОССИЯ"

5.20 Доброе утро, Россия.
7.00, 8.00, 16.00, 19.00, 23.00 Вести.
8.30 "Арена — спорт".
9.00 Квантовая медицина.
9.20 "Цыганка".
10.05 "Санта-Барбара".
15.35 Магазин на диване.
16.20 "Башня".
17.00 И.Костолевский, Е.Финогенова и Е.Романова в комедии "Квадрат".
18.25 "Круглый стол".
19.45 А.Иншаков, Н.Еременко-младший, В.Сотникова в приключенческом фильме "Рыцарский роман". 1-я серия.
21.35 Шоу Рики Мартина "Только одна ночь".
22.25, 23.20 "Футбол +ТВ с Александром Вайнштейном". Тележурнал.
23.45 Телеспецназ: "Дежурная часть".
0.00 Магазин на диване.

НТВ

5.00, 5.30, 5.45, 6.00, 6.30, 6.45, 7.00, 7.30 "Сегодня утром".
7.55 "Она написала убийство".
9.00, 11.00, 13.00, 15.00, 18.00, 21.00 Сегодня.
9.25 Вчера в "Итогах".
10.45 Куклы.
11.30 "Старый телевизор" вспоминает: "Берегите женщин".
13.35 "Чистосердечное признание".
14.00 "Улицы разбитых фонарей -II". "Сердечная недостаточность".
15.35 "Лоис и Кларк. Новые приключения супермена".
16.25 Интересное кино.
16.35 Впрок.
16.50 "Любовь и тайны Сансет Бич".
17.40 Криминал.
18.40 Герой дня.
19.00 "Скорая помощь".
19.55 Совершенно секретно.
21.45 Двое.
22.35 Сегоднячко.
23.15 Сегодня в полночь.
23.40 "Антропология".
0.15 "Футбольный клуб" представляет Лигу чемпионов.

"КУЛЬТУРА"

10.30 "И огонь, и пламя".
11.30, 13.30 Новости культуры.
11.40, 12.35 1-й Европейский фестиваль современного танца.
13.45 Мультфильм.
14.15 "Я помыслами в вечность устремлен". Микеланджело Буонарроти.
14.30 "С потолка".
15.00 Новости.
15.10 "Жил-был хомяк".
15.35 "Все, что смогу, спою..." Андрей Миронов.

"МОГИЛЕВ-1" на БТ

13.10 Пунктир.
13.50 Телеоцман.
14.10 Ко дню Белорусской милиции.
14.20 Мультфильм.

"МОГИЛЕВ-1"

6.30,7.10 "Ранехонько!"
7.00 Астро-дайджест.
8.05 "Искушение".Телесериал.
8.50 "Очевидец".Док.сериал.
9.20 "Жизнь прекрасна".Мелодрама.
16.30 "Диагноз:убийство".Телесериал.
17.15 "С праздником весны!".ГП"Могилевавтодор".
17.35 "С праздником весны!".ОАО"Беларусьрезинотехника".
18.00 "Праздник в Вашем доме".
19.00 Тяжелый день.
19.20 Телемагазин.
19.30 День области.
20.00 "Праздник в Вашем доме".
20.45 "Странные взрослые". Худ. фильм.
22.05 Астро-дайджест.
22.15 "Высокое напряжение". Крим. драма.

2 КАНАЛ

7.00 "Энергетический завтрак".
8.10—11.00 ТВ-6.
11.00 "Музыкальная коллекция".
15.00 ТВС представляет.
18.00 "Победоносный голос верующего".
18.30 Городские новости.
18.45 "Затерянные в море. Чудесное спасение". Док. фильм.
19.10 Мультфильм.
19.28 Прогноз погоды.
19.30 "Поздравления".
20.15 "В гостях у бабки Агапки".
20.30 "Поздравления".
21.20 Высокая мода.
21.30 Городские новости.
21.45 Боевик "Меченый".
23.15 Спортивная программа.

•• Вторник, 7 марта ••

БТ

6.30, 7.10 Доброе утро, Беларусь!
7.00, 9.00, 11.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 23.55 Новости.
8.15 Политические диалоги.
8.40 Потребительская корзина.
9.15 ТВ — школе.
9.45 "Буковка".
10.35 Компьютерный полигон.
11.15 "Кофе с ароматом женщины".
11.55 Третий тайм.
12.25 Зорная ростань.
13.10 "Земляки".
14.10 Туробъектив.
14.30 Бездельник.
15.10 "Тайный мир Алекс Мак".
15.35 Видеокурс итальянского языка.
16.05 Видеокурс английского языка.
16.30 Мультфильм.
16.40 "Тутти". Телеочерк.
17.10 "Роза красная моя..." Программа Ярослава Евдокимова.
18.10 "Макаенка,9".
18.40 Спортивные новости.
19.15 "Москва — Минск".
19.50 "Кофе с ароматом женщины".
20.40 Колыбельная.
21.00 Панорама.
21.40 Событие.
22.05 Худ. фильм "Игра воображения".
23.20 Криминальная хроника.
23.25 Музыкальный салон.

ОРТ

8.00, 11.00, 14.00, 17.00, 23.20 Новости.
8.15 "Нежный яд".
9.15 Джентльмен-шоу.
9.45 "В поисках утраченного". Алексей Грибов.
10.20 Вкусные истории.
10.30 "Новые приключения Синдбада".
13.30 Программа "Вместе".
14.20 "Охотники за привидениями".
14.45 Возможно все!
15.00 Программа "Царь горы".
15.25 ...До шестнадцати и старше.
16.00 "Нежный яд".
17.25 Выборы-2000.
17.30 "Ермак". 5-я серия. Заключительная.
18.35 "Поле чудес".
19.45 Спокойной ночи, малыши!
20.00 Время.
21.00 Комедия "Любовь зла".
22.30 Песня года. К Международному женскому дню.
23.35 Детектив "Наследство Феррамонти".

"РОССИЯ"

5.20 Доброе утро, Россия.
7.00, 8.00, 16.00, 19.00, 23.00 Вести.
8.30 "Арена — спорт".
9.00 Квантовая медицина.
9.20 "Цыганка".
10.05 "Санта-Барбара".
15.35 Магазин на диване.
16.20 "Башня".
17.00 В.Николаев, О.Остроумова, В.Проскурин и Н.Чернявская в фильме "Очень верная жена".
18.25 "Круглый стол".
19.45 "Рыцарский роман". 2-я серия.
21.35, 23.20 Л.Ярмольник представляет: мюзикл "Metro".
0.00 Микки Рурк в эротической драме "Другие девять с половиной недель".
1.40 Телеспецназ: "Дежурная часть".
1.55 Магазин на диване.

НТВ

5.00, 5.30, 5.45, 6.00, 6.30, 6.45, 7.00, 7.30 "Сегодня утром".
9.00, 11.00, 13.00, 15.00, 18.00, 21.00 Сегодня.
9.25 Герой дня без галстука.
9.55 Круглая дата. Лариса Голубкина.
10.25 Путешествия натуралиста.
11.30 "Старый телевизор" вспоминает: "Берегите женщин".
13.30 "Итого".
13.50 "В нашу гавань заходили корабли".
15.35 "Лоис и Кларк. Новые приключения супермена".
16.25 Интересное кино.
16.35 Впрок.
16.50 "Любовь и тайны Сансет Бич".
17.40 Криминал.
18.35 Герой дня.
18.55 Н.Мордюкова, О.Меньшиков, В.Машков и Е.Миронов в фильме "Мама".
21.45 Премьера НТВ: "Зыкина". Части 1-я и 2-я.
23.40 Футбол.

"КУЛЬТУРА"

10.30 "И огонь, и пламя".
11.30, 13.30 Новости культуры.
11.40 Классика американского немого кино. Сборник короткометражных фильмов Д.-У.Гриффита.
12.40 "Все мы тоже птицы". Художница М.Юркова.
13.00 Рассказы старого сплетника. "Театр "Ла Скала".
13.45 Мультфильмы.
14.15 Тайны портретного фойе. "Михаил Чехов".
14.40 Э.Вила Лобос. "Шоро".
15.00 Новости.
15.10 "Жил-был хомяк".
15.35 Мультфильм.
15.45 "Философ на троне". Т.Г.Масарик.
16.10 Ортодокс.

"МОГИЛЕВ-1" на БТ

13.10 Тяжелый день.
13.30 "С праздником весны!". ГП "Могилевавтодор".
13.50 "С праздником весны!".ОАО"Беларусьрезинотехника".
14.10 Мультфильмы.

"МОГИЛЕВ-1"

6.30,7.10 "Ранехонько!"
7.00 "Навіны раніцы".
8.05 "Искушение".Телесериал.
8.50 "Очевидец".Док.сериал.
9.20 "Странные взрослые".Худ.фильм.
16.30 "Диагноз:убийство".Телесериал.
17.20 "С праздником весны!". НГ "Вясняна".
17.35 Мультфильм.
17.40 "С праздником весны!".ОАО"Лента".
17.55 "Праздник в Вашем доме".
19.00 Бобруйский вариант.
19.20 Телемагазин.
19.30 День области.
20.00 Праздничный концерт коллективов художественной самодеятельности г.Могилева,посвященный Дню 8 марта.
21.00 "Осторожно,бабушка!".Комедия.
22.25 Астро-дайджест.
22.35 "Голубое родео".Мелодрама.

2 КАНАЛ

7.00 "Энергетический завтрак".
8.10—12.00 ТВ-6.
15.00 ТВС представляет.
18.00 "Победоносный голос верующего".
18.30 Мультфильм.
18.40 "Ночи Малибу".
19.23, 20.58 Прогноз погоды.
19.25 "Поздравления".
21.00 "Автокатастрофы века". Док. фильм.
21.25 Высокая мода.
21.35 Комедия "Помешанные на любви".
23.15 Спортивная программа.

•• Среда, 8 марта ••

БТ

7.00 Доброе утро, Беларусь!
8.00 Мультфильмы.
8.40 Потребительская корзина.
9.00, 15.00 Новости.
9.10 "Варвара-краса, Длинная Коса". Фильм-сказка.
10.35 "Сегодня с вами..."
11.00 "Смехоассорти" с Владимиром Радивиловым".
11.30 Спортивные новости.
11.50 Худ. фильм "Знахарь". 1-я и 2-я серии.
14.05 "Женщины XXI столетия". Телеочерк.
14.25 "Люблю наш край". Поет Алеся.
15.10 "Тайный мир Алекс Мак".
15.35 "5 х 5".
16.10 "Счастливые вехи судьбы". Творческий вечер Натальи Гайды.
17.10 "Зеркало".
17.40 Л.Голубкина и Ю.Яковлев в музыкальной комедии "Гусарская баллада".
19.10 "Сегодня с вами..."
19.40 Лотерея "Толока".
19.50 "Кофе с ароматом женщины".
20.40 Колыбельная.
21.00 Панорама.
21.45 Л.Тайлер и Д.Айронс в драме "Исчезающая красота".
23.40 Королевская охота.

ОРТ

7.00, 9.00, 14.00, 17.00 Новости.
7.10 Худ. фильм "Последняя ночь Шахерезады".
8.35 "Ералаш".
9.10 Т.Доронина, Н.Варлей, И.Муравьева и другие в музыкальной программе "С любимыми не расставайтесь".
10.10 "Женские истории".
10.40 "Седьмое чувство".
11.25 Л.Голубкина в фильме "Дайте жалобную книгу".
13.00 Приглашает Концертная студия "Останкино". Лариса Голубкина.
14.10 Праздничный концерт, посвященный Международному женскому дню.
16.00 Евгений Петросян приглашает...
17.15 "Унесенные ветром". Так создавалась легенда.
18.05 К.Гейбл и В. Ли в фильме "Унесенные ветром". 1-я серия.
20.00 Время.
20.45 "Унесенные ветром". 2-я серия.
23.00 Звезды мирового фигурного катания в программе "Золотой лед".

"РОССИЯ"

7.00 Мультфильм.
7.10 И.Чурикова, С.Рябова и М.Голубкина в мелодраме "Ребро Адама".
8.30 Доброе утро, страна.
9.05 Сам себе режиссер.
10.25 Е.Проклова и А.Миронов в комедии "Будьте моим мужем".
12.00, 19.00 Вести.
12.20 "Служебный роман". Худ. фильм. 1-я и 2-я серии.
15.00 "Мужская роль". Киноконцерт.
15.50 Концертная программа Михаила Задорнова "Лекция с юмором".
16.55 Сам себе режиссер.
17.25 Л.Удовиченко, И.Ливанов, В.Гаркалин, Н.Усатова и М.Светин в кинокомедии "Восьмое марта".
19.40 Алла Пугачева. Избранное.
22.05 Премьера. Х.Бардем и Х. М. Флотатс в эротической комедии "Лицом к лицу".
0.05 Горячая десятка.

НТВ

6.00 Дневник Лиги чемпионов.
6.45 Мультфильм "Паровозик из Ромашкова".
7.00, 9.00, 11.00, 15.00, 18.00, 21.00 Сегодня.
7.15 Худ. фильм "Мама".
9.15 И.Макарова и Н.Сазонова в фильме "Женщины".
11.25 Анук Эме и Жан-Луи Трентиньян в фильме "Мужчина и женщина".
13.15 М. Неелова, С. Рябова и А. Збруев в фильме "Ты у меня одна".
15.30 Премьера НТВ. Ф.Киркоров: "Я буду жить как хочу".
18.35 У.Хьюстон и К.Костнер в боевике "Телохранитель".
21.35 Футбол. Лига чемпионов. "Русенборг" (Норвегия) — "Динамо" (Киев, Украина).
23.35 "Антропология".
0.20 Дневник Лиги чемпионов.

"КУЛЬТУРА"

10.10 "Моя любовь". Худ. фильм.
11.30, 13.30 Новости культуры.
11.40 "Любимые женщины". Исполняет А.Покровский.
12.45 Мультфильм.
12.50 "Российский курьер".
13.45 "Домашний арест". Худ. фильм.
15.30 "Мне вернули молодость..." Елена Образцова в спектакле "Антонио "Он Эльба".
16.20 Мультфильмы.

"МОГИЛЕВ-1"

6.30,7.10 "Ранехонько!".
7.00 "Навіны раніцы".
8.05 "Искушение".Телесериал.
8.50 "Очевидец". Док.сериал.
9.20 "Осторожно,бабушка!".Комедия.
16.30 "Диагноз: убийство".Телесериал.
17.20 "С праздником весны!". ОАО"Бобруйская обувная фабрика".
17.30 Мультфильм.
17.45 "С праздником весны!". ОАО"Бобруйский кожевенный комбинат".
18.00 "Праздник в Вашем доме".
19.40 Телемагазин.
19.50 "Весенний коктейль".Концерт.
20.35 "Маленькая принцесса".Мелодрама.
22.05 Астро-дайджест.
22.15 "Папочка".Мелодрама.

2 КАНАЛ

7.00 "Энергетический завтрак".
8.00—15.00 ТНТ.
15.00 MTV.
17.00 "Поздравления".
18.00 "Победоносный голос верующего".
18.30 "Поздравления".
19.30 Мультфильмы.
19.40 "Поздравления".
20.40 Мультфильм.
20.50 Высокая мода.
21.00 "Фантастические создания. Инопланетяне".
21.25 Лирическая комедия "Разборчивый жених".
23.00 Спортивная программа.

•• Четверг, 9 марта ••

БТ

6.30, 7.10 Доброе утро, Беларусь!
7.00, 9.00, 11.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 0.10 Новости.
8.15 "Сегодня с вами..."
8.40 Потребительская корзина.
9.10 Королевская охота.
9.40 Око.
10.00 Видеокурс итальянского языка.
10.30 "Белый автомобиль". Короткометражный худ. фильм.
11.15 "Кофе с ароматом женщины".
12.00 Наш край. "Символика ткачества".
12.20 "Я прошлым не живу ..." К юбилею Тамары Нижниковой.
13.15 Видимо-невидимо.
14.25 Ток-шоу "Карамболь" с участием группы "Эйфель 65".
15.10 "Тайный мир Алекс Мак".
15.25 Видеокурс итальянского языка.
15.55 Видеокурс английского языка.
16.20 ТВ — школе.
17.10 "Лицевая, изнаночная..." Док.фильм.
17.32 Усадьба.
18.00 Телевизионный Дом кино. Лучшие актеры 1999 года. Часть 3-я.
18.40 Спортивные новости.
19.20 Политические диалоги.
19.50 "Кофе с ароматом женщины".
20.40 Колыбельная.
21.00 Панорама.
21.40 Событие.
22.00 Криминальная мелодрама "Любовь, смертельная игра".
23.25 Криминальная хроника.
23.30 "Крок-2".

ОРТ

8.00, 11.00, 14.00, 17.00, 23.25 Новости.
8.15 "Нежный яд".
9.15 Планета КВН.
9.45 Ищу тебя.
10.20 Вкусные истории.
10.30 "Новые приключения Синдбада".

13.30 Программа "Вместе".
14.20 "Охотники за привидениями".
14.40 Семь бед — один ответ.
15.00 Программа "100%".
15.25 ...До шестнадцати и старше.
16.00 "Нежный яд".
17.25 Выборы-2000.
17.30 "Каламбур".
18.05 Процесс.
18.50 Авторская программа Э.Радзинского. "Нерон, или Время Антихриста". Часть 1-я. "Величие царей".
19.45 Спокойной ночи, малыши!
20.00 Время.
21.00 М.Пуговкин и С.Мартинсон в комедии "Спящий лев".
22.30 Зидан против Карпина и Мостового в 1/8 Кубка УЕФА. "Сельта" (Испания) — "Ювентус" (Италия).

"РОССИЯ"

5.20 Доброе утро, Россия.
7.00, 8.00, 16.00, 19.00, 23.00 Вести.
8.30 "Арена — спорт".
9.00 Квантовая медицина.
9.20 "Цыганка".
10.05 "Санта-Барбара".
15.30 Магазин на диване.
15.45 Медицинский вестник.
16.20 "Башня".
17.00 В.Глаголева и А.Филиппенко в фильме "Я сама".
18.25 "Круглый стол".
19.45 Валентин Юдашкин. Праздничное шоу.
22.05 "Любимые женщины "Команды-2".
23.20 М.Кэйн и Ш.Янг в детективе "Голубой лед".
1.05 Телеспецназ: "Дежурная часть".
1.20 Магазин на диване.

НТВ

5.00, 5.30, 5.45, 6.00, 6.30, 6.45, 7.00, 7.30 "Сегодня утром".
7.55 "Зыкина". Фильм из цикла "Новейшая история".
9.00, 11.00, 13.00, 15.00, 18.00, 21.00 Сегодня.
9.25 "Зыкина". Часть 2-я.
10.20 Большие родители.
11.30 "Старый телевизор" вспоминает: "Берегите женщин".
13.25 Р. Линдсей в комедии "Берт Ригби, ты дурак".
15.35 "Лоис и Кларк. Новые приключения супермена".
16.25 Интересное кино.
16.35 Впрок.
16.50 "Любовь и тайны Сансет Бич".
17.40 Криминал.
18.35 Герой дня.
18.55 И. Макарова и А. Баталов в фильме "Дорогой мой человек".
21.45 "Женский взгляд".
22.20 Сегодняечко.
23.10 Сегодня в полночь.
23.35 Ж. Депардье и М. Мастроянни в фильме "Прощай, самец".

"КУЛЬТУРА"

10.30 "И огонь, и пламя".
11.30, 13.30 Новости культуры.
11.40 Классика американского немого кино. "Рождение нации". Худ. фильм. Часть 1-я.
13.20 Живое дерево ремесел.
13.45 Мультфильм.
14.15 Дворцовые тайны.
14.30 Тайны портретного фойе. "Михаил Булгаков". Часть 1-я.
15.00 Новости.
15.10 "Жил-был хомяк".
15.35 Мультфильм.
15.45 Киноконцерт.

"МОГИЛЕВ-1" на БТ

14.25 "С праздником весны!". НП"Вясняначка".
14.40 "С праздником весны!".ОАО"Лента".

"МОГИЛЕВ-1"

6.30 "Ранехонько!"
8.05 "Искушение".Телесериал.
8.50 "Очевидец".Док.сериал.
9.20 "Маленькая принцесса".Мелодрама.
16.30 "Из жизни женщин".
17.00 Ток-шоу "Я сама". "Куда приводят мечты".
17.55 "Праздник в Вашем доме".
18.45 Мультфильмы.
19.00 "Откровенно..."
19.20 Телемагазин.
19.30 День области.
20.00 "Праздник в Вашем доме".
20.45 "Полосатый рейс".Комедия.
22.10 Астро-дайджест.
22.15 "Безотцовщина".Драма.

2 КАНАЛ

7.00 "Энергетический завтрак".
9.00—12.00 ТВ-6.
15.00 ТВС представляет.
18.00 "Победоносный голос верующего".
18.30 "Шанс".
18.45 "Ночи Малибу".
19.25 "Поздравления".
20.58 Прогноз погоды.
21.00 "Терра X. Загадка дерева анаэази". Док. фильм.
21.25 Высокая мода.
21.30 "Шанс".
21.45 Мистический триллер "Возвращение дьяволов".
23.25 Спортивная программа.

•• Пятница, 10 марта ••

БТ

6.30, 7.10 Доброе утро, Беларусь!
7.00, 9.00, 11.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 23.30 Новости.
8.15 Политические диалоги.
8.40 Потребительская корзина.
9.10 ТВ — школе.
9.40 Видеокурс итальянского языка.
10.10 "На волне взаимопонимания".
11.15 "Кофе с ароматом женщины".
11.55 Сделано в Беларуси. Производственное объединение "Дом паркета".
12.10 Усадьба.
12.35 "Верасы". Фильм-концерт.
13.12 "Невеста с Севера". Худ.фильм.
14.25 Бон тон.
15.15 "Тайный мир Алекс Мак".
15.40 "Не боги горшки обжигают". Телеочерк.
16.00 Регион.
16.25 "Риск-версия". Телеигра.
17.10 "А музыка звучит..."
17.40 "Символика ткачества".
18.00 "В ожидании". Короткометражный худ.фильм.
18.40 Спортивные новости.
19.20 "Сегодня с вами..."
19.50 "Кофе с ароматом женщины".
20.40 Колыбельная.
21.00 Панорама.
21.40 Событие.
22.00 А.Ромашин в худ.фильме "Семь криков в океане".
23.25 Криминальная хроника.

ОРТ

8.00, 11.00, 14.00, 17.00, 23.15 Новости.
8.15 "Нежный яд".
9.15 "Каламбур".
10.20 Вкусные истории.
10.30 "Новые приключения Синдбада".
13.30 Программа "Вместе".
14.20 Страна чудес. "Как завоевать принцессу".
15.30 Мультазбука.
16.00 "Нежный яд".
17.25 Выборы-2000.
17.30 Джентльмен-шоу.
18.05 Документальный детектив.
18.35 Вкусные истории.
18.50 Авторская программа Э.Радзинского. "Нерон, или Время Антихриста". Часть 2-я. "Оргия".
19.45 Спокойной ночи, малыши!
20.00 Время.
20.45 Коломбо в детективе "Загадка миссис Коломбо".
22.35 "Эх, Семеновна!"
23.30 Е. Добровольская и В. Гафт в фильме "Террористка".

"РОССИЯ"

5.20 Доброе утро, Россия.
7.00, 8.00, 16.00, 19.00, 23.00 Вести.
8.30 "Арена — спорт".
9.00 Квантовая медицина.
9.20 "Цыганка".
10.05 "Санта-Барбара".
15.20 Диалоги о рыбалке.
16.20 Акуна матата.
17.15 Дежурная часть.
17.45 Гараж.
18.25 "Круглый стол".
19.45 Агата Кристи. Пуаро. "Происшествие в море".
20.45 Премьера. Е.Дворжецкий, Е.Редникова, Т.Скороходова и В.Шпыков в боевике "Риск без контракта".
22.30, 23.20 "Панорама недели".
23.50 Телеспецназ: "Дежурная часть".
0.05 Магазин на диване.

НТВ

5.00, 5.30, 5.45, 6.00, 6.30, 6.45, 7.00, 7.30 "Сегодня утром".
7.55 "Экстремальные ситуации".
9.00, 11.00, 13.00, 15.00, 18.00, 21.00 Сегодня.
9.25 Без рецепта.
10.00 Дог-шоу "Я и моя собака".
10.30 Служба спасения.
11.30 "Старый телевизор" вспоминает: "Берегите женщин". Заключительная часть.
13.35 В.Невинный, С.Рябова, Т.Догилева и Н.Русланова в музыкальной комедии "Не ходите, девки, замуж".
15.35 "Лоис и Кларк. Новые приключения супермена".
16.25 Интересное кино.
16.35 Впрок.
16.50 "Любовь и тайны Сансет Бич".
17.40 Криминал.
18.40 Герой дня.
19.00 П. Ришар в остросюжетной комедии "Побег".
21.40 Профессия — репортер.
22.00 "Криминальная Россия". "Операция "Таджик".
22.30 Л.Антонелли, М.Плачидо и Ж.Рошфор в фильме "Боже мой, как низко я пала!"

"КУЛЬТУРА"

10.35 "И огонь, и пламя".
11.30, 13.30 Новости культуры.
11.40 "Рождение нации". Худ. фильм. Часть 2-я.
13.45 Мультфильм.
14.30 Тайны портретного фойе. "Михаил Булгаков".
15.00 Новости.
15.10 "Жил-был хомяк".
16.05 "Сказки жизни". В.Даувальдер.

"МОГИЛЕВ-1" на БТ

13.10 "Откровенно..."
13.30 "С праздником весны!".ОАО"Бобруйская обувная фабрика".
13.40 "С праздником весны!".ОАО"Бобруйский кожевенный комбинат".
13.55 Мультфильмы.

"МОГИЛЕВ-1"

6.30, 7.10 "Ранехонько!"
7.00 "Навіны раніцы".
8.05 "Искушение".Телесериал.
8.50 "Очевидец".Док.сериал.
9.15 "Полосатый рейс".Комедия.
16.30 "Из жизни женщин".
17.00 "Форт Саган".Телесериал.
17.50 Мультфильм.
18.00 "Праздник в Вашем доме".
19.20 Телемагазин.
19.30 Пунктир.
20.10 "Праздник в Вашем доме".
20.55 "Киборг-полицейский-2".Фантастика.
22.30 Астро-дайджест.
22.40 Рейтинг-фильм.

2 КАНАЛ

7.00 "Энергетический завтрак".
9.09—12.00 ТВ-6.
15.00 ТВС представляет.
18.00 "Победоносный голос верующего".
18.30 Городские новости.
18.45 Док. фильм.
19.10 Мультфильм.
19.28 Прогноз погоды.
19.30 "Поздравления".
20.15 "В гостях у бабки Агапки".
20.30 "Поздравления".
21.20 Высокая мода.
21.30 Городские новости.
21.45 Боевик "Наемник".
23.20 Музыкальная коллекция.

•• Суббота, 11 марта ••

БТ

7.00 Доброе утро, Беларусь!
8.00 "Конь гулял на воле". Док.фильм.
8.10 Столица.
8.40 Потребительская корзина.
9.00, 15.00, 19.00 Новости.
9.10 Мультфильмы.
9.40 Книгосбор.
10.00 Здоровье.
10.25 Вершина мира.
10.50 Компьютерный полигон.
11.15 "Все нормально, мама!"
11.50 Спортивные новости.
12.05 Усадьба.
12.35 Л.Гурченко в худ.фильме "Аплодисменты, аплодисменты..."
13.55 Сущность.
14.20 Олимп.
15.15 Познай себя.
15.40 "Чиполлино". Мультфильм.
16.25 Н.Гундарева и В.Гафт в худ.фильме "Аэлита, не приставай к мужчинам".
17.55 "Музыкальный подарок из Будапешта". Гала-концерт в Национальной опере Венгрии.
19.15 Из достоверных источников.
19.35 Бездельник.
20.00 Телебарометр.
20.15 "Кофе с ароматом женщины".
21.00 Панорама.
21.40 Остросюжетный детектив "Не будите спящую собаку".
23.45 Видимо-невидимо.

ОРТ

7.00, 9.00, 14.00, 17.00 Новости.
7.10 Слово пастыря.
7.25 "Все путешествия команды Кусто".
8.15 "Ералаш".
8.30 Играй, гармонь любимая!
9.10 Смак.
9.30 Поле чудес.
10.30 Утренняя почта.
11.00 А. Ларионова в фильме "Седьмое небо".
12.55 Вкусные истории.
13.05 В мире животных.
13.45 История одного шедевра.
14.10 "Седьмое чувство".
14.55 "Горец". "Смертельное разоблачение".
15.40 Приглашает Концертная студия "Останкино". Григорий Горин.
16.20 "Детектив-шоу".
17.15 "Ералаш".
17.30 Смехопанорама.
18.05 М.Монро в фильме "Семь лет желания".
20.00 Авторская программа С.Доренко.
21.20 "Китайский городовой".
22.15 Угадайка.
22.50 М.Пфайффер в фильме "Знаменитые братья Бейкер".

"РОССИЯ"

7.00 Фильм-сказка "Микола и Миколка".
8.30 Почта РТР.
9.00 Доброе утро, страна.
9.35 "Сто к одному".
10.20 Сам себе режиссер.
10.45 "Друзья". Комедийный телесериал.
11.20 Эх, дороги...
11.35 "Золотой ключ".
12.00, 19.00 Вести.
12.20 Федерация.
13.10 М. Неелова, Н. Андрейченко, Л. Куравлев и Н. Караченцов в комедии "Дамы приглашают кавалеров".
14.30 "Том и Джерри". Мультсериал.
15.15 Планета Земля.
16.15 Мужчина и женщина.
17.00 Моя семья.
18.05 "Два рояля".
19.40 "Аншлаг" и К°.
20.45 Премьера. В. Носик, М. Кокшенов, Ю. Чернов и Е. Кондулайнен в эксцентрической кинокомедии "Триста лет спустя".
22.30 Премьера. Р. Хауэр в триллере "Собиратель костей".

НТВ

7.00, 9.00, 11.00, 15.00, 18.00, 21.00 Сегодня.
7.15 Мультфильм.
8.05 "Закон джунглей".
8.35 "Миго-инопланетянин".
9.15 "Чистосердечное признание".
9.45 Круглая дата.
10.15 Пойми меня.
10.45 Фитиль.
11.25 Большие деньги.
11.55 Н. Тенякова и И. Дмитриев в фильме "Зеленая карета".
13.40 "В нашу гавань заходили корабли".
14.40 "Свидетель века".
15.30 Профессия — репортер.
15.45 Без рецепта.
16.15 Дог-шоу "Я и моя собака".
16.50 "Она написала убийство".
18.40 "Один день".
19.10 Телеигра "О, счастливчик!"
19.55 "Улицы разбитых фонарей -II". "Смерть на пляже".
21.45 "Джеймс Бонд — агент 007". "Человек с золотым пистолетом".
0.00 Ток-шоу "Про это".

"КУЛЬТУРА"

9.05 "Читая Библию".
9.15 "Аистенок".
9.40 "Дом ангела". Худ. фильм.
11.00 Мировая деревня.
11.25 Док. фильмы.
11.55 Мультфильмы.
12.35 Графоман.
13.00 Рассказы старого сплетника. "Слово об Александре Твардовском".
13.30 Новости культуры.
13.45 "Цирк Умберто". Телефильм.
14.35 Мультфильм.
14.40 Цирковой чемодан. И.Бугримова.

"МОГИЛЕВ-1"

15.00 "Вук".Мультфильм.
16.15 "Праздник в Вашем доме".
17.40 "Новые приключения ментов".
18.25 "Праздник в Вашем доме".
19.30 Телемагазин.
19.40 "Лавина".Фильм-катастрофа.
21.15 Телеопцман.
21.35 Астро-дайджест.
21.45 "Дух тьмы".Боевик.
23.30 Диск-канал.
0.00 "Улица любви".Телесериал.

2 КАНАЛ

7.00 "Энергетический завтрак".
8.00—16.30 ТНТ.
16.30 Мультфильмы.
17.00 "Поздравления".
18.00 "Благая весть с Риком Реннером".
18.30 "Поздравления".
19.30 Индийское кино. "Злой умысел".
21.55 Высокая мода.
22.00 Фантастический боевик "Последний вылет".
23.30 MTV.

•• Воскресенье, 12 марта ••

БТ

7.00 Доброе утро, Беларусь!
8.00 Мультфильмы.
8.25 Телебарометр.
8.40 Потребительская корзина.
9.00, 15.00 Новости.
9.10 Мультиклуб.
9.40 Слово Митрополита Филарета к началу Великого поста.
9.55 Туробъектив.
10.20 "Все нормально, мама!"
10.55 Белорусский дом.
11.25 Арсенал.
11.50 Спортивные новости.
12.05 Сделано в Беларуси.
12.20 Телевизионный Дом кино.
12.45 Док.сериал "Сокровенные люди".
13.00 Худ.фильм "Сто дней после детства".
14.30 Сельчане. Калинковичский район.
15.10 "На волне взаимопонимания".
15.55 Зорная ростань.
16.25 "Суперобраз XXI столетия".
17.00 "Тайна Карпатского замка". Худ. фильм.
18.15 Теленавигатор.
18.40 "Кофе с ароматом женщины".
19.20 Премьера песни.
19.30 Стадион.
20.00 Резонанс.
20.50 Ток-шоу "Карамболь" с участием Василия Раинчика.
21.25 "Поездка в Висбаден". Худ.фильм.
22.50 Авто-парк.
23.00 Столичный хит.
23.30 Фехтование. Кубок мира. Юниоры.

ОРТ

7.00, 9.00, 14.00, 17.00 Новости.
7.10 Служу России!
7.40 "Дисней-клуб". "Гуфи и его команда".
8.10 Утренняя звезда.
9.10 "Непутевые заметки".
9.30 Пока все дома.
10.00 Семейная комедия "Альф".
10.30 Здоровье.
11.00 Худ. фильм "Поговорим, брат..."
13.05 Клуб путешественников.
13.45 История одного шедевра.
14.10 "Горец". "Два любящих сердца".
15.00 Умницы и умники.
15.25 "Дисней-клуб". "101 далматинец".
15.50 "Дисней-клуб". "Новые приключения Винни-Пуха".
16.20 Как это было. Большая история "Малой земли". 1976 год.
17.10 "Женские истории".
17.45 КВН-2000.
20.00 "Время".
21.00 Фантастический триллер "Чужие".
23.30 Комедия "Квартира".

"РОССИЯ"

7.00 Служу Отечеству!
7.25 Папа, мама, я — спортивная семья.
8.20 "Устами младенца".
8.55 Доброе утро, страна.
9.30 "Аншлаг" и К°.
10.30 "Городок". Из раннего".
11.00 Русское лото.
11.40 Мультфильмы.
12.00 Вести.
12.20 Парламентский час.
13.10 Новая "Старая квартира".
14.10 Диалоги о животных.
15.10 "Тайны тысячелетия". Док. сериал.
16.00 Пресс-клуб.
17.00 Перед "Зеркалом".
17.10 Х.Хоган и Г.Джонс в комедии "Остров Маккинси".
19.00 Зеркало.
20.00 "Библия". Франко Неро и Шерил Ли в фильме "Давид". 1-я серия.
21.30 Юлиан. 10 лет на сцене.
23.30 Номинант премии "Ника-99". Док. фильм. "Lacrimoza".

НТВ

7.00, 9.00, 11.00, 15.00 Сегодня.
7.15 "Улицы разбитых фонарей -II". "Смерть на пляже".
8.05 "Фитиль".
8.15 О, счастливчик!
9.00 Сегодня.
9.15 "Ключи от форта Байяр".
11.30 Служба спасения.
12.00 Путешествия натуралиста.
12.30 "Полундра".
13.00 "Женский взгляд".
13.30 "Криминальная Россия". "Операция "Таджик".
14.00 "Третий тайм".
15.30 Большие родители.
16.05 Док.сериал "Холодная война".
16.55 "Она написала убийство".
18.00 Итоги.
19.35 Куклы.
19.50 "Улицы разбитых фонарей -II". "Все это рок-н-ролл".
20.50 "Итого".
21.20 А.Песков и В.Гостюхин в боевике "Американ бой".
23.15 Боевик "Никогда не сдавайся".

"КУЛЬТУРА"

9.05 "Читая Библию".
9.15 "Аистенок".
9.40 "Удивительная находка, или Самые обыкновенные чудеса". Худ. фильм.
10.50 Мультфильм.
11.40 "Консилиум".
12.05 "Лова в Пе'ке". Пьеса для голоса и пианино.
13.00 "Мой Эрмитаж".
13.30 Новости культуры.
13.45 "Цирк Умберто". Телефильм.
14.35 Кино вчера и всегда.

"МОГИЛЕВ-1"

15.00 "Скарбы"."Беларускі ручнік".
15.30 "Приключения Папируса".Мультсериал.
16.20 "Волшебная лампа Аладдина".Фильм—детям.
17.40 "Блеф-клуб".
18.15 "Звездные следопыты".Телесериал.
19.10 Телемагазин.
19.20 "Последний мужчина на Земле".Фантастика.
20.50 Астро-дайджест.
21.00 "Однажды вечером".Шоу.
21.35 "Посредник".Боевик.

2 КАНАЛ

7.00 "Энергетический завтрак".
8.00—16.30 ТНТ.
16.30 Мультфильмы.
17.00 "Поздравления".
18.00 Джойс Майер. "Жизнь в слове".
18.30 "Поздравления".
19.30 "Книга джунглей". Худ. фильм.
20.50 "Экстремальные машины. Мотоцикломания". Док. фильм.
21.35 Высокая мода.
21.40 "Секретные материалы".
23.05 MTV.

Расея як мітатворца

(Працяг з папярэдняга нумара).

II. Гарматы і штыкі дабрачыннасьці

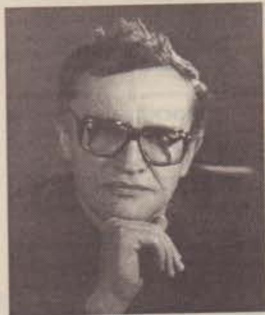

Расея паспрабавала быць дэмакратычнай. Атрымалася кепска. Цяпер і свабодныя расейскія журналісты вымушаныя славасловіць сваіх цароў і баяраў. І ня зможа Расея існаваць у дэмакратычным стане, пакуль з галоў яе насельнікаў ня выветрыцца дух імпэрскасьці. Гаворка тут ня йдзе пра Пуціных-Зюганавых ці іншых стырнавых. Гаворка пра расейца звычайнага, шэраговага.

Людзі Расеі самі па сабе ўжо й ня здольныя заўважаць ступень гэтай сваёй хваробы. А чалавеку з боку яна кідаецца ў вочы амаль ці не пры кожным кантакце з расейцам.

Вось багатая газэта «Новые известия»падаравала малым дзецям чачэнскіх уцекачоў месячны адпачынак на Чорным моры. Рассаджваюць па аўтобусах і абураюцца: «Гэта ж трэба! Ніводзін зь дзяцей ня ведае расейскай мовы!»На думку прадстаўнікоў даволі прагрэсыўнай газэты, шасьцігадовае чачэнскае дзіця абавязана ведаць расейскую мову. А якую мову павінен ведаць шасьцігадовы татарын ці карэл? Таксама расейскую? А куды ж дзяваць мову родную, на якой размаўляюць іх бацькі? Ну ніяк ня лезе ў галаву расейскага абываталя думка аб тым, што гэта нармальная зьява, калі маленькі чалавек ведае толькі родную мову. А расейская мова, як ні круці, ня родная!

Вось вядомы пісьменьнік-гумарыст М.Задорнаў, гастралюючы ў Менску, завітаў у «Макдональдз»падсілкавацца і ўбачыў там на цэньніку слова «чызбургер", натуральна напісанае зь беларускім «Ы". Але чалавеку не прыйшло (і, мабыць, не магло прыйсьці) да галавы, што слова напісана не па-расейску. Ён палічыў, што гэта такая дзіўная памылка ў расейскай мове і дапоўніў ёю сваю калекцыю падгледжаных недарэчнасьцяў. Цяпер ці не на кожным з сваіх выступленьняў ён распавядае пра менскі «чЫзбургер". Вось так бывае, што беларуская мова і ўласная абмежаванасьць дапамагае расейскім майстрам слова зарабляць грошы. Сумнае «хаха!"

А вось расейскі радыёжурналіст распавядае пра тое, як Зюганаў адзначаў дзень сьмерці Леніна. Перадаючы словы лідэра камуністаў, журналіст хоча выказаць сваю нязгоду зь імі. І ён нагадвае слухачам пра тое, як Ленін гандляваў «исконно русскими землями", падпісваючы «Брестский мир". Журналісту й няўцям, што ён тым самым квапіцца на тэрытарыяльную целаснасьць суседняй дзяржавы. Для яго Беларусь, як асобная краіна, не існуе. Ён мысьліць катэгорыямі і маштабамі Расеі вялікай і яму няма справы да пачуцьцяў нейкіх там беларусаў, чачэнцаў, удмуртаў.

Больш за тое, нават гэтыя пачуцьці расеец трактуе на прыемны для сябе лад, яму хочацца (а таму ён так і бачыць), каб усе гэтыя «малыя народы", на чыіх землях ён гаспадарыць і пануе, былі ўдзячныя яму. І ствараецца чарговы міт – пра дабрачыннасьць заваёўніцкай дзейнасьці Расеі, пра тое, што народы толькі і чакалі «выратавальнага»прышэсьця расейскіх войскаў і сустракалі Ермака, Суворава і г.д. хлебам-сольлю з мокрымі ад удзячнасьці вачыма і з паклонамі да зямлі. («А хіба ня так?!»– чую я зьдзіўленае пытаньне аднаго з маіх расейскіх сяброў.)

Гэты міт найбольш выразна адлюстраваны ў гістарычным трактаце («опыте исторической публицистики") нейкага Ф.Несьцерава, выдадзеным у 80-х гадах аж трыма буйнымі выданьнямі і ўзнагароджаным прэміяй ці не раней, чым ён паступіў у кнігарні. Нягледзячы на адыёзнасьць гэтай кнігі, адзін сказ адтуль заслугоўвае, каб яго працытаваць: «В целом для России XIII-XVIII веков состояние мира было скорее исключением, а война – жестоким правилом". Шэсьць стагодзьдзяў амаль бесьперапынных войнаў! А чым лепшыя наступныя тры? Толькі для Ф.Несьцерава гэта правільныя войны, з карысьцю і для Расеі, і для заваяваных ёю народаў.

Міт аб дабрачыннасьці расейскіх войнаў разьвіваецца ў другім міце – аб тым, як народы, абласканыя Расеяй, хутка разьвіваюць сваю культуру, сваю прамысловасьць, народную гаспадарку, мастацтва. Маўляў, без Расеі нічога гэтага не было б (проста дзіву даесься, як гэта незаваяваная Расеяй Японія яшчэ неяк разьвіваецца).

Але было б ці не было б, – ня будзем спрачацца. Важней тое, што дабрачыннасьцю тут і ня пахне. Плата за такую дапамогу звыш меры! Якуцкае золата і алмазы, чачэнская нафта, крымскія ўзьбярэжжы, карэльскія лясы, чукоцкія цюлені і каляровыя мэталы, мардоўскі мёд, эвенкійская пушніна – ўсё гэта папаўняе чэрава Расеі, даволі часта не на карысьць ні ёй, ні абрабаваным народам. У якасьці платы пераважна нацыянальная валюта – гарэлка. І толькі зусім нядаўна агледзелі, што менавіта яна найперш вынішчае народы Поўначы, бо арганізм паўночнага жыхара не прыстасаваны да расшчэпліваньня алькаголю.

Расея скарыстоўвае нават душы прысвоеных народаў. «Вялікі рускі пісьменьнік Чынгіз Айтматаў"! Так, гэты кыргыз пісаў на мове расейскай. Але для таго, каб пракрычаць на ўвесь сьвет (найперш, на расейскамоўны сьвет) кыргыскае паданьне пра манкуртаў (ці не расейскамоўным кыргызам адрасаванае?) і ўстурбаваць гэты сьвет лёсам каня Гульсары, у вобразе якога толькі глухі, сьляпы і бяздушны не адчуе болю і енку Кыргызстана, што ціха канаў у расейскім палоне.

Як добра жывецца народам пад расейскім крысом, якога росквіту яны дасягнулі, мы бачым на прыкладах з жыцьця крымскіх татараў, карачаеўцаў, чаркесаў, паволжскіх немцаў, карэйцаў, туркаў-месхэтынцаў, балкарцаў, курдаў, тых жа інгушоў і чачэнцаў. Гэта пра іх, вышэйпералічаных, гаворыцца ў справаздачы хэльсінскай групы па правах чалавека (1991 г.):

«Як правіла, дэпартацыі праходзілі без папярэджаньня. Перасяленьню падлягалі ўсе прадстаўнікі вызначанай народнасьці – мужчыны, жанчыны, старыя, хворыя, інваліды. Некаторым удавалася сабраць за выдзеленыя хвіліны сякія-такія пажыткі, іншым увогуле нічога не дазвалялася браць з сабой. Аўтаматчыкі заганялі іх спачатку ў грузавікі, а затым у таварныя вагоны, у якіх іх чакаў шлях працягласьцю ад некалькіх дзён да некалькіх тыдняў у далёкія раёны Сярэдняй Азіі. Там іх выгружалі і пакідалі на волю лёсу зь мізэрнымі запасамі. Многія тысячы паміралі ў дарозе. Яшчэ болей загінулі ад голаду, холаду і хваробаў у месцах высылкі..."

А што вы ведаеце пра чукчаў, акрамя зьняважлівых анэкдотаў? І, магчыма, мала хто помніць пра нацыянальна-вызвольнае паўстаньне тывінцаў у 1921 годзе, вынікам якога Тывінская Народная Рэспубліка 23 гады існавала як самастойная дзяржава, бо пра гэта сарамліва замоўчвалі савецкія падручнікі. Вярнулі ў Саюз штыкамі. Я ня веру, што тая кроў ужо забытая ў Тыве. І я ня веру, што гэтага ня помніць Сяргей Шойгу, яго зорка, як мне здаецца, яшчэ выблісьне не на карысьць імпэрыі. Магчыма, удзячныя Расеі карэлафіны? Ці іжорцы? Ці нанайцы? Ці вепсы, якіх засталося ня болей за сотню і якія так і не змаглі пад апякунствам Расеі стварыць сваёй пісьмовасьці?

А вось – дадзеныя перапісаў: у 1929 годзе на абсягах расейскай федэратыўнай дзяржавы жылі прадстаўнікі 191 народнасьці, у 1979 годзе іх было ўжо 132. Удзячныя Расеі народы зыходзяць у нябыт. Застаюцца няўдзячныя. Яны хочуць волі. І яны яе здабудуць.

Міхась БУЛАВАЦКІ

Нагадваем чытачам, што аўтар роздуму і газэта будуць удзячныя за водгукі па гэтым артыкуле. Усе яны будуць апублікаваныя. Умова да меркаваньняў адна — шчырасьць.

З БЛІЗКАГА ЗАМЕЖЖА

СУД МАГЧЫМЫ І НАД «СВАІМ»ЗЛАЧЫНЦАМ

Незалежная Латвія, як вядома, яшчэ напачатку 90-х гадоў правяла некалькі судовых працэсаў супраць сталінаўскіх злачынцаў, але ніводнага – супраць уласных нацыстаў. Падазронасьць эўрапейскіх дэмакратычных структураў і латыскіх габрэяў на гэты конт мела сваёй падставай тое, што Латвіі «сваіх»шкада.

Месяц таму Цэнтар Сымона Візэнталя, што месьціцца ў Вене, адкрыта абвінаваціў Рыгу ў тым, што яна не чапае вядомых на сёньня сваіх 41 нацыста, якія бралі ўдзел у генацыдзе супраць габрэяў падчас Другой сусьветнай вайны. Вышэйшы Суд Латвіі на тое адказаў, што яшчэ не пасьпеў разгледзець усе справы, але ў 17-ці выпадках рашэньне аб рэабілітацыі было абгрунтаваным. Латыскі бок пры гэтым прызнаў, што як меней 10 справаў выклікаюць давер да прэтэнзіяў венскага Цэнтру.

Аднак сёньня Латвія намагаецца дасягнуць судовага выніку толькі па адзінай справе нацыста. Гаворка пра 86-гадовага латыша, зараз аўстралійскага грамадзяніна, Конрада Калейсы, які падчас вайны быў намесьнікам шэфа Arais Komando (дабраахвотніцкай дапаможнай фармацыі SS) і камэндантам канцэнтрацыйнага лягеру. Цэнтар Візэнталя адшукаў Калейсу ў Вялікай Брытаніі ды дамагаўся, каб завялі працэс. Замест гэтага брытанскі міністар унутраных справаў дэпартаваў Калейсу ў Аўстралію. Тады Латвія выявіла сваю гатовасьць паставіць Калейсу перад судом, але пад пад умовай, што міжнароднае таварыства дапаможа ёй у зьбіраньні доказаў.

Справа Калейсы, калі яна дойдзе да суда, будзе выразным знакам добрых намераў Латвіі адносна перасьледу гітлераўскіх злачынцаў, нягледзячы на іх нацыянальнае паходжаньне.

Віталь БУГАЁЎ

...ПАКУЛЬ ЖЫВЫ НАРОД

Навукова-практычная канфэрэнцыя пад назвай «Закон аб мовах: вынікі і пэрспэктывы» адбылася на тыдні ў Менску. У ёй узялі ўдзел вядомыя пісьменнікі, навукоўцы, прадстаўнікі ўсіх рэгіянальных арганізацыяў ТБМ.

З прывітальнай прамовай выступіў першы старшыня ТБМ, народны паэт Беларусі Ніл Гілевіч. Ён выказаў думку, што за 10 гадоў Таварыства зрабіла вялікую справу кансалідацыі нацыі дзеля абароны роднай мовы, а таму пры ўсіх незычлівых адносінах да нацыянальнага скарбу з боку асобных чыноўнікаў беларуская мова жыве і будзе жыць, пакуль жыве народ.

Асноўны даклад «З практыкі дзяржаўнага рэгуляваньня моўных працэсаў»зрабіў доктар гістарычных навук Леанід Лыч. Дакладчык прааналізаваў гістарычныя факты адносін урадаў розных краін да нацыянальнай мовы гэтых краін, пачынаючы ад сярэднявечча. Спасылаючыся на дакумэнты і вынікі навуковых дасьледваньняў, ён доказна давёў, што для абароны нацыянальнай мовы і культуры ўрадамі прымаліся адпаведныя законы, прыводзіў прыклады жорсткага рэагаваньня на парушэньні гэтых законаў. Даклад быў насычаны вялікім фактычным матэрыялам.

Дырэктар інстытута мовазнаўства імя Я.Коласа Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі акадэмік А.Падлужны прачытаў даклад «Закон аб мовах у новай рэдакцыі і яго рэалізацыя", у якім адзначыў, што і ў новай рэдакцыі закон не выконваецца і ніхто за гэта адказнасьці не нясе. Ён прапанаваў яшчэ раз напомніць уладным структурам, што пры атэстацыі кіраўнікоў дзяржаўных органаў і шэраговых службоўцаў павінен быць абавязковым экзамэн на валоданьне беларускай мовай. І калі службовец не валодае мовай у патрэбнай меры, трэба аб'яўляць яму аб неадпаведнасьці службовай пасадзе.

Гэтыя думкі працягнуў і доктар філялягічных навук М.Яўневіч дакладам «З гісторыі прыняцьця законаў аб мовах і іх рэалізацыі". Ён падкрэсьліў, што нават недасканалыя законы і пастановы, прынятыя ў нашай краіне ў розныя часы, пачынаючы з саракавых гадоў, ніколі не выконваліся па частцы станоўчых адносін да беларускай мовы. Узмоцнены кантроль быў толькі за выкананьнем рашэньняў па разьвіцьці расейскай мовы.

Доктар юрыдычных навук М.Пастухоў прачытаў даклад «Юрыдычныя аспэкты выкананьня закона аб мовах". Пачаў ён з таго, што сам па нацыянальнасьці рускі, прыехаў працаваць у Беларусь у 70-я гады і палічыў сваім абавязкам вывучыць мову народа, зь якім зьбіраўся жыць і працаваць. Яго прыстойная беларуская мова – як дакор розным замяталіным. Адносна ж юрыдычнага боку выкананьня закона аб мовах ён адзначыў, што амаль па кожным артыкуле гэтага закона супраць чыноўнікаў можна заводзіць судовую справу. Аднак гэтага ніхто ня робіць і пры цяперашніх уладах рабіць ня будзе.

Выступленьні прадстаўнікоў рэгіёнаў толькі дадавалі дэталяў у агульную карціну адсоўваньня беларускай мовы на задворкі дзяржаўнага жыцьця.

Для тых, хто цікавіцца больш падрабязнай інфармацыяй пра канфэрэнцыю і яе вынікі, паведамляю, што ўсе прачытаныя на канфэрэнцыі даклады будуць надрукаваныя ў газэце «Наша слова".

Яраслаў КЛІМУЦЬ, дэкан філялягічнага факультэта Магілёўскага ўнівэрсытэта, удзельнік канфэрэнцыі

РАДЫЁ СВАБОДА
BELARUS SERVICE RFE/RL

У бягучым годзе Радыё Свабода распачала новы праект «Галасы стагодзьдзя. Мінулы век у памяці сучасьнікаў». Беларусы – звычайныя людзі й вядомыя асобы распавядаюць аб падзеях й здарэньнях XX стагодзьдзя, удзельнікамі й сьведкамі якіх яны былі. Ці па іншаму – проста ўзгадваюць тое, што запомнілася. «ТМ» вырашыў выкарыстаць гэтыя ўспаміны, як заўсёды, з мэтаю наблізіць сваіх чытачоў да ўспрыманьня імі гісторыі й часу праз свой уласны беларускі погляд. Неадходна заўважыць, што мы друкуем гэтыя тэксты дакладна ў тым выглядзе, як яны былі агучаныя аўтарамі.

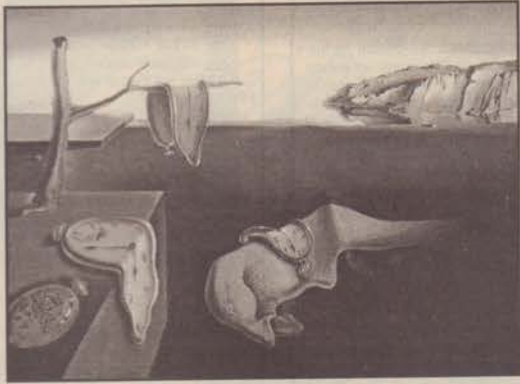

СТАНІСЛАЎ ГУСАК:

– Пяць год назад у Кіеве, дзе знаходзілася штаб-кватэра Народнага Руху Ўкраіны, у пяць гадзін вечара ўброенымі людзьмі ў масках быў забраны са свайго кабінэту Міхайла Байчышын.

Міхайла Байчышын быў намесьнікам старшыні Народнага Руху Ўкраіны, ён рыхтаваў у гэты час другую канфэрэнцыю па Балта-Чарнаморскім нафтавым калектары.

Тады адразу пачалі шукаць Байчышына, так вось як зараз шукаюць Ганчара, Захаранку і не знаходзяць. Вось мінула ўжо пяць год, а Байчышына так і няма.

Прычына зьнікненьня была відавочнай. Калі распаўся Савецкі Саюз, і паўстала пытаньне аб паліўна-энэргетычным комплексе ў Беларусі, на Украіне і ў рэспубліках Прыбалтыкі, тады і ўзьнікла ідэя – каб не было ў нас манапалізаванага рынку ў Балта-Чарнаморскім рэгіёне, і каб зьвязаць Балтыку з Чорным морам – практычна калектар ад Адэсы і да Вентспілса, і даць нафту.

Гэта давала магчымасьць усім краінам Балта-Чарнаморскага рэгіёна атрымаць выхад да двух мораў, і там, дзе нафта была б таньней, напрыклад, у Чорным моры ці ў Балтыцы ці, нават, у Расеі, – і вось з гэтых трох кропак можна было карыстацца паліеам.

Я паехаў на Ўкраіну і меў сустрэчы з Міхайлам Байчышыным, і ён далучыўся да гэтай справы. Ён меў выхады на Інстытут транспарта і нафты, і тады гэтая ўстанова была падключаная да таго, каб тэарэтычна распрацаваць магчымасьці такога калектару.

Першая канфэрэнцыя прайшла тады ў Менску. Прайшла вельмі выдатна, бо на яе прыехалі і генэральны дырэктар нафтавага тэрміналу ў Венстпілсе, і дырэктар «Латвіяснафта». Прысутнічалі таксама з нашага міністэрства энэргетыкі. Былі прадстаўнікі і Расеі, але яны былі вельмі сумныя ад усяго таго, што тут адбывалася.

Мы ў той час былі вельмі простымі, нават ня думалі пра тое, да чаго гэта можа прывесьці. Мы пасьля ўжо падлічылі, што для Расеі гэты рынак дае каля 20 мільярдаў даляраў у год, і, зразумела, што Расея так проста аддаць гэты рынак не хацела.

Пачало гэтае кола круціцца. Я езьдзіў у Вільню, выступаў там перад Камітэтам нацыянальнай бясьпекі, не адзін раз быў у Кіеве. І было ўжо зроблена шмат чаго. Былі банкі, гатовыя даць грошы на тое, каб зрабіць гэты праект дзейсным, каб ён для Беларусі нешта даваў. Справа ў тым, што дакумэнты тых людзей, якія павінны былі даць грошы, дакумэнты з банкаў з адрэсамі – ўсё гэта было ў Байчышына. І ў Байчышына ўсё гэта выкралі. І другую канфэрэнцыю сарвалі.

Шукалі Байчышына і не знаходзілі. Усё было зразумела. Тут – справа рук расейскай разьведкі і КГБ. Бо мы пачалі займацца той справай, на якую ня мелі сілаў, нават для таго, каб сябе неяк прыкрыць. Але ж на гэтым ня скончылася.

Потым я меў па гэтым пытаньні сустрэчу зь Мясьніковічам, і беларускі ўчастак нафтапровода «Дружба», гомельскае аддзяленьне, замовіў гэты праект нафтавага калектару ў Кіеве, у Інстытуце транспарта і нафты. Праект быў зроблены, і зараз ён знаходзіцца недзе ў скрыні ў Лукашэнкі. Можа ён калінікалі дастае і глядзіць гэты праект ды й зноў яго засыпае нафталінам і далей засоўвае.

ВЕРА КАСМОВІЧ, Гарадзея:

– Гэта быў 1949 год. Нашая група складалася з 17 асоб, я была васямнаццатая. Мы былі арыштаваныя за «Саюз змаганьня за незалежнасьць Беларусі». Я вельмі моцна чакала суда пасьля допытаў. Не таму, каб мяне судзілі скарэй – мне вельмі моцна хацелася сустрэцца з усімі, асабліва з мужам. Каб муж пабачыў дачушку, зь якой на руках мяне судзілі – ёй было 18 дзён ад роду; каб ён убачыў, што я не скарылася, што мужна перанесла ўсе допыты ў стане цяжарнасьці.

Група пад час суда вяла сябе з поўным гонарам, і пасьля суда грымелі ўсе сьцены Амэрыканкі ад перастуку і паведамленьняў, што судзілі такіх патрыётаў.

Мяне, на жаль, судзілі адну. Я сядзела ў гэтай клетцы з дачуркай на руках і вачэй не адводзіла ад дзьвярэй, думала вось-вось прывядуць астатніх, тых, каго я так прагну бачыць. Але замест іх увайшлі судзьдзі з ваеннага трыбуналу. Сказалі мне: «Устаць. Суд ідзе». Я ўстала. Я ня чула вырака, які яны мне чыталі, я нічога ня чула, чуць ня выпусьціла дачурку з рук – чаму мяне судзяць адну? І калі мне далі апошняе слова, я нічога не сказала, толькі спытала: «Чаму мяне судзяць адну?» Мне на гэта ніхто нічога не адказаў, а сказалі «Устаць!», тут жа штыкі наставілі і павялі мяне ў «чорны воран».

Такое не забываецца і не забудзецца. Я пранесла гэта праз усе годы пакут, ганьбы, зьняволеньня. Дык няхай галасы гучаць усіх тых, чые лепшыя годы жыцьця, маладосьць, здароўе павісьлі на кратах турэмных і калючым лягерным дроце.

БЕЛАПАН для «ТМ»

Прадстаўнікі шэрагу габрэйскіх грамадзкіх арганізацыяў і іншыя ўдзельнікі прэс-канфэрэнцыі, якая адбылася 29 лютага ў Менску, выказалі надзею, што дзеяньні аўтараў і выдаўцоў зборніка «Вайна па законах нізасьці» атрымаюць адпаведную прававую ацэнку.

Кіраўніцтва Іудзейскага рэлігійнага аб'яднаньня ў Рэспубліцы Беларусь (ІРА) у пачатку сьнежня 1999 года запатрабавала пакараньня аўтараў і выдаўцоў гэтай кнігі. «Вайна па законах нізасьці» была выдадзена ў канцы 1999 года ў сталічным выдавецтве «Праваслаўная ініцыятыва» накладам у 30 тысяч асобнікаў і свабодна прадавалася ў цэнтры Менску. Укладальнікі гэтага выданьня Андрэй Багомолаў, Міхаіл Пархімовіч і Пётар Сакалоў амаль на 500 старонках прадставілі артыкулы, якія, на думку кіраўніцтва ІРА, распальваюць нацыянальную варожасьць. Бо хаця ў пасьляслоўі аўтары зборніка і заяўляюць пра павагу да габрэйскага народа, падбор матэрыялаў сьведчыць сам за сябе. «Прыкрываючыся сьцягам праваслаўя і шырока спэкулюючы імем А.Лукашэнкі, аўтары зборніка паліваюць брудам наш народ», – лічаць у ІРА. Летась кіраўніцтва ІРА накіравала экзэмпляр выданьня з суправаджальным лістом у Дзяржаўны камітэт па друку з просьбай даць заключэньне аб адпаведнасьці зьместу кніг заканадаўству Беларусі. У пачатку студзеня быў атрыманы адказ. Паведамлялася, што выданьне разам з адпаведнымі камэнтарыямі накіравана ў пракуратуру краіны на прадмет магчымага ўзбуджэньня крымінальнай справы ў дачыненьні да аўтараў і выдаўцоў.

Праз тры месяцы пасьля таго, як заява кіраўніцтва ІРА была накіраваная па інстанцыях, яны працягваюць чакаць адпаведнай рэакцыі пракуратуры. «Мы спадзяемся, што ў бліжэйшы час выданьне гэтага зборніка атрымае справядлівую юрыдычную ацэнку», — заўважыў старшыня ІРА Юры Дорн. Аднак галоўным у гэтай сітуацыі ён лічыць ня столькі пакараньне вінаватых, колькі тое, што будзе дадзены своеасаблівы ўрок прынцыповага стаўленьня дзяржавы да праяваў антысэмітызму.

●

«Ніякі дыялёг ня можа быць заснаваны на ультыматыўных умовах і дыктаце аднаго з бакоў», – гаворыцца ў адмысловай заяве ўдзельнікаў паседжаньня Кансультатыўнага Савета апазыцыйных палітычных партыяў, якое адбылося ў Менску 29 лютага.

Разам з тым аўтары заявы пацьвярджаюць сваю гатоўнасьць да перамоваў з уладамі «у фармаце, узгодненым у 1999 г. пры пасярэдніцтве АБСЭ». У заяве нагадваецца, што галоўнай мэтай перамоваў павінна стаць вырашэньне такіх пытаньняў, як пераегляд паўнамоцтваў парлямэнта для забесьпячэньня падзелу ўладаў і перагляд выбарчага заканадаўства для забесьпячэньня дэмакратычных выбараў.

«Свабодны абмен думкамі прадстаўнікоў розных грамадзка-палітычных аб'яднаньняў у СМІ, на мітынгах і сустрэчах павінен стаць нормай і ў Беларусі», – лічаць прадстаўнікі КС.

●

Катастрафічнай назваў цяперашнюю сытуацыю ў сельскай гаспадарцы краіны старшыня аграпрамысловай камісіі Нацыянальнага выканаўчага камітэта Беларусі (ценявы ўрад) Іван Нікітчанка.

Сваё меркаваньне член-карэспандэнт Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі абгрунтаваў канкрэтнымі лічбамі. Напрыклад, ураджайнасьць збожжа ў 1999 г. склала ўсяго 14,5 цэнтнэраў з гектара, што адпавядае ўзроўню 1966 г. Ураджайнасьць ільну зьнізілася да ўзроўню 1949 г.. Карэняплодаў летась было сабрана ў два разы менш, чым у 1968 г. Прыкметна скарачаецца і пагалоўе жывёлы; кароў засталося ўсяго 70% ад узроўню 1995 г. Апрача таго, летась – упершыню за многія гады – зьменшылася колькасьць птушкі. Курыных яек у 1999 г. атрымалі 2 мільярда 170 мільёнаў штук пры неабходнасьці ў 2 мільярда 800 мільёнаў.

Выйсьце з падобнай сытуацыі, паводле слоў І.Нікітчанкі, таксама падказваюць лічбы. Як сьведчыць статыстыка, зямля, якая знаходзіцца ў прыватных руках, выкарыстоўваецца ўтрая больш эфэктыўна, чым калгасныя і саўгасныя землі.

●

28 лютага ў Менскі гарвыканкам пададзена заяўка на правядзеньне 15 сакавіка дэманстрацыі і мітынгу пад агульнай назвай «Марш Свабоды».

Дакумэнт падпісалі 64 чалавекі. Сярод іх прадстаўнікі грамадзкай арганізацыі БНФ «Адраджэньне» Вінцук Вячорка і Юры Хадыка; Аб'яднанай грамадзянскай партыі – Станіслаў Багданкевіч, Анатоль Лябедзька, Людміла Гразнова; Сацыял-дэмакратычнай партыі (Народная Грамада) – Аляксей Кароль; дэпутаты Вярхоўнага Савету 13-га склікання Валянцін Голубеў, Аляксандар Сасноў і іншыя.

Акцыя будзе прысьвечаная Дню Канстытуцыі і скіраваная на падтрымку перамоўнага працэсу паміж уладай і апазыцыяй пры пасярэдніцтве АБСЭ. Плянуецца запрасіць да ўдзелу ў Маршы свабоды парлямэнтарыяў з дэмакратычных краінаў, замежных назіральнікаў, прадстаўнікоў міжнародных праваабарончых арганізацыяў.

●

На працэсе па крымінальнай справе Міхаіла Чыгіра ў Менскім гарадскім судзе 28 лютага было абвешчанае абвінаваўчае заключэньне.

Міхаіл Чыгір выказаў свае пярэчаньні, падрабязна аналізуючы і абвяргаючы кожны пункт абвінавачваньня. Экс-прэм'ер цалкам адмаўляе сваю віну і называе абвінавачваньне хлусьлівым, а ў некаторых выпадках фальсыфікаваным.

●

Справаздача Дзяржаўнага дэпартамэнту ЗША аб правах чалавека за 1999 г. паказвае, што беларускія ўлады «знаходзяцца вельмі далёка ад выкананьня нават мінімальных стандартаў у тым, што тычыцца правоў чалавека».

Гэта заявіў амбасадар ЗША ў Беларусі Дэніэл Спэкхард на брыфінгу ў інфармацыйнай службе амбасады ЗША ў Менску. Паводле яго словаў, другая трывожная выснова справаздачы – тое, што кіраўніцтва Беларусі не дэманструе палітычнай волі для вырашэньня праблем з правамі чалавека ў краіне. Сп.Спэкхард заклікаў беларускія ўлады і грамадзтва імкнуцца да паляпшэньня сытуацыі. «Замежныя назіральнікі могуць толькі вызначыць праблемы – вырашаць гэтыя праблемы могуць толькі самі беларусы», – падкрэсьліў ён.

У справаздачы адзначаюцца шматлікія факты парушэньня асабістых, палітычных і грамадзянскіх правоў беларусаў. Напрыклад, што тычыцца разьдзела «Захаваньне недатыкальнасьці асобы», дык ня знойдзена парушэньняў толькі ў падразьдзеле «Палітычныя забойствы або іншыя пазасудовыя пакараньні сьмерцю». Зафіксаваныя, аднак, такія віды парушэньняў, як зьнікненьні людзей, катаваньні, незаконныя арышты і затрыманьні, незаконныя парушэньні недатыкальнасьці асабістага жыцьця і жыльля. У разьдзеле грамадзянскіх свабод найбольшая колькасьць парушэньняў зафіксаваная ў сфэрах свабоды слова і друку, мірных сходаў і арганізацыяў.

Аўтары справаздачы прыходзяць да высновы, што агульная сытуацыя з правамі чалавека ў Беларусі летась значна пагоршылася.

БЕЛАПАН для «ТМ»

ЗВАРОТНАЯ СУВЯЗЬ

ДЗЯКУЙ ЗА АДГАДКІ

У мінулым нумары «ТМ» мы зьвярнуліся да чытачоў з просьбай адгадаць, якую краіну меў на ўвазе Кіраўскі аддзел прапаганды (даруйце, аддзел інфармацыі) вось у гэтым фрагмэнце сваёй публікацыі: «Аднак наша краіна пакідае за сабой права лічыць сваім патэнцыяльным праціўнікам дзяржаву, палітыка якой уяўляе ваенную небясьпеку для Беларусі, вядзе да ўмяшальніцтва ва ўнутраныя справы, пасягальніцтва на яе нацыянальную незалежнасьць і суверэнітэт».

Вось як гэта расшыфравалі чытачы. З апытаных намі 15 чалавекаў, каму мы прапанавалі фрагмэнт тэксту, 11 палічылі гэтай краінай Расею, 4 – вырашылі, што за апісаньнем хаваецца НАТО (увогуле).

Некалькі чытачоў, якія патэлефанавалі ў рэдакцыю самі, запэўнілі нас і Кіраўскі райвыканкам, што краінаў, якія хочуць Беларусі бяды, проста не існуе. Усім дзякуй!

ШАХ МАТ КУТ

МІХАСЯ БУЛАВАЦКАГА

Сустрэча III

Пачнем з таго, што нагадаем беларускія назвы шахматных фігур: *кароль* (К), *гетман* (Г), *тура* (Т), *афіцэр* (А), *вершнік* (В), *пешка* (п).

Адзін з нашых чытачоў выказаў зьдзіўленьне назвай «гетман», ён такой назвы ня чуў. Натуральна, у беларускай мове ёсьць шмат слоў, асабліва ў адмысловых відах дзейнасьці, якія ў масавую гаворку амаль не ўваходзілі. Наша родная мова цяпер чарговы раз адраджаецца, як птушка Фенікс, і шмат забытага вяртаецца ў гаворку. Але ў такіх варунках не выключаецца й стварэньне наватвораў, там, дзе ў мове, якой не давалі разьвівацца, утварыўся прабел, недасканаласьць. Запаўняць такія прабелы наватворамі можа кожны, а прыжывуцца яны ці не – залежыць ад шматлікіх фактараў.

Слова «гетман», падгледжанае намі ў газэце «Наша Ніва», падалося нам больш адпаведным мове, чым ненатуральнае расейскае «ферзь» ці папулярнае ў Беларусі «каралева».

Тут яшчэ праблема з словам «афіцэр». Такая назва гэтай фігуры распаўсюджаная ў Беларусі, і таму мы выкарыстоўваем яе, але слова зноў жа не зусім беларускае і хацелася б знайсьці лепшы беларускі адпаведнік. «Наша Ніва» прапануе: вышнік. Але наўрад ці гэта ўдалы варыянт. Якія ёсьць іншыя прапановы?

Цяпер – разьвязак другога заданьня, эцюда Сэмюэля Лойда, «аднаго з найбольш арыгінальных і дасьціпных праблемістаў у гісторыі шахмат», як яго падае энцыклапэдычны даведнік «Шахматы», і разнастайна адоранага чалавека. У пазыцыі – Ке*1*, Аа*4* (белыя), Кg*2*, Вh*4*, пh*3* (чорныя) – патрабавалася знайсьці для белых нічыю пры іх ходзе.

1.Аd*7* (трэба падштурхнуць чорную пешку) *h2*. 2.Ас*6*+Кg*1*. 3.Аh*1*! (інакш чорны вершнік ходам на *g2* перакрые дарогу) К:h*1*. 4.Кf*2*! – на поле таго ж колеру, на якім стаіць чорны вершнік. Цяпер, трымаючыся палёў *f1* і *f2*, белы кароль ня выпусьціць чорнага з кутка. Вось так бывае: каб уратавацца, трэба аддаць апошнюю фігуру. А ў жыцьці так не бывае?

Пакуль што пошта данесла да нас толькі лісты Вольгі Вусікавай і музыканта Віктара Марчанкі. Вольга на гэты раз схібіла і атрымлівае толькі адзін бал за мову. А Віктар на добрай беларускай мове паказаў поўны разьвязак эцюда і атрымоўвае 5 балаў за разьвязак і 1 бал за мову. Ён піша, што дасылаў і разьвязак першага заданьня, але ці то пошта кепска спрацавала, ці адрас на капэрце быў з памылкай, але ліст, на жаль, не дайшоў да нас. Да іншых яго прапаноў, якія зьмешчаныя ў дасланым лісьце, можна будзе вярнуцца тады, калі наш Кут напоўніцца народам. Пакуль жа нас яшчэ мала. Вось усе з сваімі баламі:

Аляксей Кіслоў – 7,
Вольга Вусікава – 6,
Віктар Марчанка – 6,
Кірыл Аўраменка – 2.

Паколькі ў нашым конкурсе ўдзельнічаюць школьнікі, якія летам могуць зьехаць кудысьці, то пажадана, каб конкурс закончыўся вясной. Таму цяпер мы будзем прапаноўваць па два заданьні.

Заданьне 3

Белыя: Кh*8*, пс*6* (2).
Чорныя: Ка*6*, пh*5* (2).
Белыя пачынаюць і дамагаюцца нічыёй.

Заданьне 4

Белыя: Кf*8*, пе*6* (2).
Чорныя: Ка*7*, Ае*2*, пg*6* (3).
Белыя пачынаюць і дамагаюцца нічыёй.

За правільнае разьвязаньне гэтых заданьняў удзельнікі конкурсу атрымаюць па 4 балы, дадатковы бал – за прозьвішча аўтара(ў).

Адказы дасылаць да 14 сакавіка на адрас: 212030 Магілёў, а.с. 3.

Трэніруй думку!

У гэтым разьдзеле Шах-Мат-Кута мы будзем друкаваць розныя задачы (матэматычныя, лягічныя, іншыя), якія, магчыма, дапамогуць каму-небудзь падвысіць свае здольнасьці да лягічнага мысьленьня. Запазычваць такія задачы мы будзем зь лепшых узораў адпаведнай літаратуры. І найперш пазнаёмім вас з шырока вядомым спэцыялістам у галіне матэматычнай лёгікі прафэсарам Рэймандам Смаліянам (Raymond Smullyan).

Як напісаў у прадмове да адной з кніг Р.Смаліяна ня менш вядомы папулярызатар матэматыкі Марцін Гарднэр, «Рэйманд Смаліян утрымлівае ў адной асобе ўнікальны набор розных прафэсіяў: філёзаф, лёгік, матэматык, музыкант, фокусьнік, гумарыст, пісьменьнік і складальнік цудоўных задач і галаваломак... Яго кнігі, насычаныя разнастайнымі парадоксамі, кур'ёзамі і задачамі, з задавальненьнем чытаюць і тыя, хто нават не спрабуе рашаць задачы».

А вы ўсё ж паспрабуйце!

Прапануем вам некалькі задач з кнігі Р.Смаліяна «Прынцэса ці тыгр?»

1. Размаўляюць двое. «Зь любой пары нашых кангрэсмэнаў хаця б адзін прадажны», – кажа адзін. «Я ўпэўнены, што хаця б адзін сумленны ў кангрэсе знойдзецца», – адказвае другі. Калі лічыць, што абодва маюць рацыю ў сваіх выказваньнях, то скажыце, колькі ў кангрэсе сумленных і колькі прадажных кангрэсмэнаў, калі ўсяго іх 100.

2. *(Самае цікавае ў наступнай задачы, што розныя людзі рашаюць яе рознымі спосабамі, атрымоўваюць розныя адказы і кожны, пырскаючы сьлінай, гатовы даказваць, што ягоны адказ правільны.)*

Гандляр купіў нейкі тавар за 7 даляраў, прадаў яго за 8, потым зноў купіў яго ж за 9 і прадаў за 10 даляраў. Які прыбытак ён атрымаў?

3. Усе, хто служыць у нейкай фірме, – рэспубліканцы ці дэмакраты. Адзін з дэмакратаў аднойчы перайшоў у рэспубліканскую партыю, пасьля чаго рэспубліканцаў і дэмакратаў стала пароўну. Але потым ён перадумаў, вярнуўся назад, да дэмакратаў, і пераканаў зрабіць тое ж яшчэ аднаго рэспубліканца, пасьля чаго дэмакратаў стала ўдвая болей. Колькі службоўцаў у гэтай фірме?

4. *(Задача адмыслова для шахматыстаў)*. Які апошні ход быў зроблены, каб утварылася такая пазыцыя: Ке*1*, Та*1*, Ас*1* (3 – белыя), Ка*3* (1 – чорныя)? – гл. дыяграму.

Задачы гэтага разьдзела не ўваходзяць у конкурсныя заданьні, але нам цікава будзе пазнаёміцца з вашымі разьвязаньнямі. Прозьвішчы тых, хто знойдзе правільныя разьвязкі, будуць надрукаваныя.

Да наступнай сустрэчы 17 сакавіка!

КАТАЛЁГ

Беларускіх аўдыё-відэа касэтаў і кампакт-дыскаў

АЎДЫЁКАСЭТЫ
Уліс «Чужаніца»
Уліс «Краіна доўгай белай хмары»
Уліс «Танцы на даху»
Уліс «Live 1996»
Уліс «Блуканьне»
Крама «Хворы на рок-н-рол»
Крама «Гэй, там, налівай»
Крама «Лепшыя песьні»
Крама «Што дапаможа нам»
Крыві «Hei-Loli»
Крыві «За туманам»
Новае Неба «Дзеці чорнага гораду»
Новае Неба «Сон у трамваі»
Новае Неба «Go Home»
Новае Неба «Мая Краіна»
NRM «Ла-лалала»
NRM «Одзірыдзідзіна»
NRM «Акустычныя канцэрты канца XX стагодзьдзя» (падвоены)
NRM «Пашпарт грамадзяніна N.R.M.»
Народны Альбом супольны праект
Алмазный Фронт «Жизнь в городе без моря»
Атами «Язык стволов»
Tornado «Apeman»
Stokes «No Escape»
Ravens «Mirror»
АРХІЎ
Бонда «Лепшыя песьні»
Зіндан «Лепшыя песьні»
Мроя «Песьні з альбомаў 1988-90 г.г.»
Мясцовы Час «Наша Ўскраіна»
ЗБОРНЫЯ ПРАГРАМЫ
Залаты фонд беларускага рок-н-ролу вып. 1
Бонда. Уліс. Мроя. Рэй. Мясцовы Час. Блізьняты.
Залаты фонд беларускага рок-н-ролу вып.2
Бонда. Уліс. Мроя. Крама. Новае Неба. Мясцовы Час. Тутэйшыя Клопцы.
Залаты фонд беларускага рок-н-ролу вып. 3
Золотая Середина. Отражение. Алексей Шедько и Доктор Моро. Гранит. Метро. Сузор'е. Зартипо.
Залаты фонд беларускага рок-н-ролу вып.4
Палац. Уліс. Крама. Новае неба. Мроя.
ДЗІЦЯЧЫЯ ЗАПІСЫ
Беларускія народныя казкі
Г.К. Андэрсэн. «Стойкі алавянны салдацік» (інсцэніроўка)
В.Гаўф. «Каліф-бусел» (інсцэніроўка)
Л.Пранчак. «Цік-так ходзікі» (песьні, вершы, казкі)
В.Серых. «Дзень-залацень»
КАМПАКТ-ДЫСКІ
Бонда (падвоены)
Крама «Што дапаможы нам»
Крыві «Людзям»
Новае Неба «Выбранае»
Новае Неба «Cepeliny»
NRM «Пашпарт грамадзяніна N.R.M.»
ВІДЭАКАСЭТЫ
Беларускі рок-н-рол. Фэстывалі «Рок па вакацыях-96» і «Рок-каранацыя» за 1996-98 г.г.
Folk назаўжды. Крыві. Сьвята. Сваякі. Палац.

Усё пералічанае ў каталёгу ды шмат што іншага можна набыць ці замовіць, патэлефанаваўшы 25-57-85 альбо 22-97-82. Спытаць Алеся Асіпцова.

НАПРЫКАНЦЫ ТЫДНЯ

Сёньня будуць падведзеныя вынікі вучобы спэцыялістаў аддзела аблвыканкама па цэнаўтварэньні, што доўжылася ад панядзелка. Немагчыма было прайсьці міма гэтага мерапрыемства, паколькі цэнаўтварэньне – адна з самых хвалюючых нашых праблемаў. Газэце не ўдалося дазнацца, чаму вучылі спэцыялістаў гэтай галіны: падвышаць цэны (зразумела, не са столі, а па адпаведнай мэтодыцы) альбо, згодна той жа мэтодыцы, не дазваляць падвышаць цэны штодзённа, як гэта ёсьць на практыцы?

Ня менш зьдзівіла нас яшчэ адно абласное мерапрыемства, што прайшло ***ўчора*** ў Крычаве. Загадчыкаў аддзелаў гарадзкіх і раённых выканкамаў па асьвеце і адукацыі тут навучалі таму, як трэба (працытуем, бо яшчэ не паверыце) «организовывать питание по выбору учащихся». Мы ўпэўнена падазраем, што «выбор учащихся» далей вызначэньня «хорошо» наўрад ці прасьціраецца. Навошта губляць цэлы дзень занятых асобаў на тое, што яны ўсё роўна ня здольныя забясьпечыць.

Заўтрашні дзень, для большасьці выходны, многія кіраўнікі і спэцыялісты калгаснай вёскі, а таксама адказныя прадстаўнікі блізкіх да яе прадпрыемстваў і арганізацый правядуць у магілёўскім Доме саветаў. Цэлы дзень абласны штаб будзе рыхтавацца да правядзеньня пасяўной, што для нашай традыцыйнай савецкай вёскі ёсьць ці не ваеннай справай. Варта толькі прыслухацца да «вясеньне-пасяўнога лексікону»: «штаб», «забясьпечыць любымі сродкамі», «не шкадуючы сілаў», «пад асабістую адказнасьць»... Зь вясны да глыбокай восені начальства ўсіх рангаў звыкла пераходзіць на гэты стыль, які закліканы замяніць сабой тое, чаго насамрэч не хапае вёсцы: стымулаў, тэхнікі, паліва, а цяпер ужо і ўсё часьцей – людзей.

Чачэнская вайна стане тэмай «круглага стала» ці, дакладней, маладзёвага дыспуту, які магілёўскія маладафронтаўцы ладзяць ***сёньня*** а 18-й гадзіне ў памяшканьні Майстэрні будучыні (яна месьціцца ў Доме культуры глухіх). Юныя незалежнікі запрасілі на дыспут юных інтэрнацыяналістаў з БПСМ. На момант друкаваньня гэтага нумара «ТМ» не было вядома, ці прынялі апанэнты гэтае запрашэньне, бо звыкліся з тым, што іхныя выступы праходзяць у абстаноўцы агульнай (наўрад ці шчырай, праўда) згоды як аднагодкаў, так і «старших товарищей». Шкада, калі спужаюцца...

Рэдактар Генадзь СУДНІК

Тыднёвік Магілёўскі

Аналітычна-інфармацыйная газэта, заснаваная Магілёўскай гарадзкой асацыяцыяй «КОЛА СЯБРОЎ».
Зарэгістраваная ў Дзяржкамітэце РБ па друку за № 831.
Штотыднёвік

АДРАС РЭДАКЦЫІ:
212030, г. Магілёў, вул. Першамайская, 6-22.

Тэлефон: 31-04-15,
Тэл./факс: 22-97-82,
E-mail: krug@user.unibel.by

Газэта надрукаваная афсэтным спосабам у Магілёўскай абласной друкарні імя Я.Свярдлова. Замова 8. Наклад 2000 асобнікаў.